

PAVERGTI EUROPOS ŽMONĖS ŠERIA NACIUS IR JŲ KARO MAŠINĄ

Hitleris ir bendrai visi agresoriai jau yra paverge milijonus Europos žmonių ir tuos žmones išnaudoja gaminimui karo reikmenų nacių armijai ir šėrimui pačių nacių. Kaip neseniai nusakoma iš Sveicarijos, Vokietijoje yra jau apie šeši milijonai svetimų kraštų žmonių-darbininkų. Iki kovo mėnesio tokių žmonių Vokietijoje buvo dar tik trys milijonai, tačiau nuo to laiko tas skaičius padauginas iki šešių. Bet Hitleriui neužtenka ir tos milžiniškos pavergtųjų skaitlinės: pastaruoju metu Hitlerio agentai zuja po pavergtąsias valstybes ir vis dar ieško darbininkų, o kur nesutinka "geruoju" vykti į Vokietiją, ten praveda prievartos įstatymu ir ima darbininkus savo karo mašinos palaikymui bei nacių šėrimui. Andai rašėme, kad nacių Gestapo (slaptosios policijos) viršininkas savo agentams įsakė vien iš Lenkijos išvesti 1,000,000 lenkų priverstiniais darbams Vokietijoje. Nemaža žmonių-darbininkų "geruoju" ir prievarta išvežama ir iš Lietuvos.

Jau kiek seniau Hitleris yra pareiškęs, kad "vokiečiai turi būti viešpatiai, o kitų tautų žmonės turi būti jiems tarnai ir darbininkai, nes vokiečių svarbiausia pareiga tik kariauti, o jų visus darbus turi atlikti svetimi".

Pastaruoju metu labai smarkiai naciai del darbininkų užgūlė neokupuotąją Franciją, iš kurios jau daug darbininkų išūpė karo ir kitokiems darbams. Bet ir to dar neužtenka: Hitleris iš Francijos vis reikalauja dar daugiau. Tokiu būdu nacių kariška mašina sukama ne pačių nacių, bet okupuotųjų valstybių vergų. Tik klausimas, kaip ilgai tie vergai savo naujam "poniui" tarnaus, ir gal bus tokia valanda, kai tie vergai sukils prieš nacius ir atsisuks prieš juos pačius, kaip nežmoniskis prieš nacius ir atsisuks prieš juos, kaip nežmoniskis žmonių išnaudotojus.

Naciai Bijo "Antro Fronto"

"Antro Fronto" klausimas Europos vakaruose vis darosi gyvesnis ir tas vis labiau ir labiau baugina nacius. Bet nemažas "antras frontas" jau susidaręs Balkanuose. Sulig pranešimų, ašies kariuomenei veik kasdien prisieina kruvinai susiremti su serbų patriotais Jugoslavijoje. Ir kiek jie nesistengia, bet tų patriotų-partizanų ašiečiai negali įveikti. Prie to, naciai ir fašistai Balkanuose bijo "antro fronto" ir del to visur stiprėja. Bet yra ko ir bijoti. Pavyzdžiui, neseniai serbų partizanai nukovė 300 italų ir paėmė traukinį su amunicija Manja Lu-

ka apeliokėje. Tie partizanai okupantams kenkia visokiais imanomais butais.

Taipgi neseniai Bulgarija pasiuntė dvi naujas divizijas į Jugoslaviją, kovojimui serbų partizanų, o jei jų ir nenugaulėtu, tai nori juos nors suvaryti į kalnus žiemai, kad apsisaugojus nuo tų partizanų veikimo. Bet partizanai veikia pasekmingai ir labai dažnai atimtus ginklus iš okupantų vartoja prieš pačius okupantus. Hitleris bijo "antro fronto" vakaruose, o tuo pačiu tarpu, nors mažą skalę, "antras frontas" eina Balkanuose, kuris ten okupantus drešina.

Nacius Kovoti Padeda Ligos

Jau praėitą metų buvo plačiai rašoma, kad okupuotose valstybėse siaučia įvairios ligos, ypač dėmėtoji šiltinė. Taip pat visokios ligos buvo pasiekę ir Vokietiją. Apie tas ligas, savu laiku, nustota rašyti, nes gal okupantai šiek tiek jas buvo nugalėję. Bet pastaruoju metu Amerikoje vėl gaunama žinia, kad kadangi karas Vokietijoje sukėlė nepaprastą gyvenimo sąlygą, tai tarpe žmonių ir kariuomenėje vėl pradėjo plisti visokios ligos, o su tomis ligomis kova nepaprastai sunki, nes truksta gydytojų ir

medikamentų ligų kovojimui. Spėjama, kad daugumą tų ligų į Vokietiją įnešė iš įvairių valstybių sugabenti darbininkai, kurie buvo abejotino sveikumo, nes savuose kraštuose buvo menkai maitinami. Tokiu būdu ta ligų epidemija ir eina, kaip koks amžinas ratas: vieni kitus užkrečia ir tos ligos žymiai paveikia į nacių karo įjegas, kitaip sakant: ligos padeda nugalėti nacius, kurie sukilo pavergti visą pasaulį.

Blogėja Amerikos-Suomijos Santikiai

Pastaruoju metu pasireiškė didelė krizė reikale Amerikos ir Suomijos santikių. Ta krizė pasireiškė po išstudijavimo suomių ir rusų pranešimų. Neseniai Suomijos atstovas Washingtone pareiškė, kad Suomija pasirengusi pasitraukti iš šio karo, ir pasitrauks, jei Suomijai bus garantuota tikra ramybė ir pastovi taika. Prie to, suomių vyriausybė užsiginė, kad suomių armija ima dalyvumą su naciais karo fronte, su ta tik išimti, kad suomiai yra sudarę savanorių batalijoną. Bet po visa to, rusų

ambasada Washingtone Amerikos valstybės departamentui pranešė, kad čia suomių brigada kovoja prieš rusus Dono upės įlankoje.

Nors ir yra susidariusi čia minima padėtis, bet, kol kas, Amerika santikių su Suomija dar nenutraukė. Bet nežinia, kas bus, jei ir toliau rusų ambasados įrodymai pasitvirtins. Tuomet gali būti netik Amerika, bet ir visos Susivienytos Tautos su Suomija nutrauks santikius ir gal net paskelbs jai karą, kaip agresorių tautininkai.

Suvienytos Tautos Laimi

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

IGNORAVO LIETUVIUS

Lisabonas. — Berno laikraštis Der Bund įdėjo ilgą straipsnį, kuriame nagrinėja Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyvenimą. Laikraštis primena, kad tuojau po to, kai prasidėjo vokiečių-rusų karas, Lietuvoje kilo sukilimas prieš bolševikus. Dar prieš vokiečių atvykimą į Lietuvą, visa teritorija buvo išvalyta nuo bolševikų. Lietuvių tauta tuojau paskelbė savo valstybės nepriklausomybę atstatymą ir sudarė savo vyriausybę. Tačiau Berlynas link visų tų įvykių laikėsi "nepaprastai rezervuotai". Vokietijos valdžios sluoksniai oficialiai pareiškė, kad jie "nieku" nežino apie vyriausybės sudarymą Lietuvoje". Netrukus visos kalbos apie tautines vyriausybes nutilo, o vėliau atėjo žinia, kad Lietuva, Latvija ir Estija įjungtos į "Ostlandą", kuriame visas gyvenimas vyksta vokiečių kontrolėje.

DALINA TURTUS

Lisabonas. — Neseniai Deutsche Zeitung im Ostland pranešė, kad "konfiskuotas buvęs lenkų turtas" rezervuojamas vokiečių kariams, kai jie sugrįš iš fronto. Tie vokiečių kariuomenės kariai, kurie jau dabar nori tą turtą gauti (matomai kalba eina apie karo tarnybai netinkančius kariškius), turi kreiptis į kariuomenės vadovybę arba į nacių partijos smogikus. Apie 200 įvairių įmonių jau esą paruošta perduoti "tikron nuosavybėn". Laikraštis pažymi, kad 70% minėtų įmonių susideda iš maisto ir smulkių prekybos krautuvų. Aiškūs dalykas, kad toks turto padalinimas įvyks ir Lietuvoje.

REIKALAUJA PAGELBOS

Rugsėjo 23 dieną vokiečių radio paskelbė, kad Pabaltijo kraštai turi daugiau padėti vokiečiams karo pramonės darbuose. Per radio buvo perkaitas propagandos ministerio Goebbelso straipsnis, kuriame pasakojama, kad sovietų fronte žuvo daug vokiečių ir nacių pramonė pasiliko be darbininkų. Vokiečiai rengiasi išvesti daugiau gyventojų iš Pabaltijo kraštų įvairiems prievartos darbams Vokietijoje. Bet kaip į tai atsakys Pabaltijo gyventojai, o ypač lietuviai, kurie nežmoniskai skriaudžiami ir persekiojami?

PIGIAI MOKA

Lisabonas. — Kauno laikraštis į Laisvę aprašinėja "Pienocentro" atstovų suvažiavimą. Atstovai skundžiasi labai pigiomis kainomis, kurias naciai nustatė už žemės ūkio produktus. Labai plačiai ukininkai pasisakė del mokamų kainų už kiaušinius ir pioną. Dabartinės kainos už pioną ir kiaušinius yra labai nepakankamos, ypač atsimenant, kad pieno pristatymas atima labai daug laiko.

SUSIZEIDĖ 3 UKININKAI

Lisabonas. — Švenčionių apskrįo ukininkai Bronius Zyblevskis iš Šeškinės kaimo, Kazys Simančius iš Traniškių ir Antanas Binčiukas iš Biriškių kaimo surado nesprogsią granatą ir bandė ją atidaryti. Granatai sprogdus, du ukininkai buvo užmušti vietoje, o trečias sunkiai sužeistas. Granata švenčionių laukuose buvo pamesta dabartinio karo metu.

Pirkite Karo Bondus!

Amerika Gerai Apvaloma

Amerikoje, kaip dideliame visokių tautų mišiny, yra visokių valstybių gyventojų ir tie gyventojai pasidalinę grupėmis: yra nemaža ir tokių, kurie nepaiso Amerikos likimo, bet visomis išgalėmis stengiasi pagelbėti savo krašto diktoriams. Tokius, priprastai, vadina penktakojais. Bet Amerika tuos penktakojus vartoja gana sparčiu mastu. Neseniai New York'e kalbėjo FBI (Federal Bureau of Information) direktorius, E. Hoover, kuris pareiškė, kad nuo pra-

Teroras Balkanuose Tebeina

Prieš agresorių pavergimą ypač gyvai kovoja balkaniečiai; kovoja del to, kad ten užimtų kraštų gyventojai neapstokamai skriaudžiami ir už labai mažmōkį kankinami bei žūdami. Aišku, gyventojai atsako sukilimais, kaip praneša partizanai iš įvairių šaltinių. Didžiausi sukilimai įvyksta bulgarų valdomoje Makedonijoje daly. Sulig tų žinių, ten naciai neseniai nužudė net 800 sukilėlių, kuriuos naciai vadina "banditais". Nemaža tenka ir Jugoslavijos makedonams.

Naciai terorą Balkanuose, vyriausiai, vykdo del to, kad

džios Amerikos įstojimo į karą, visoje šaly jau sumta apie 10,000 svetimšalių-priešų, kurie yra linkę gelbėti prieš Ameriką kariaujantiems agresoriams. Didžiumą tų sumtųjų sudaro naciai-vokiečiai, po to seka japonai ir kiek mažiau jų italų.

Be to, aiškūs dalykas, dar ne visi priešų šalininkai Amerikoje išgaudyti; nemaža jų dar gali būti įvairiose tautinėse grupėse. Beabejo, su jais taipgi tinkamai apsidirbs minimas federalis biuras.

jie stengiasi iš ten išspausti kodaugiau visokių gerybių, o gyventojai tam priešinasi. Ir pasitaiko labai dažnai, kad partizanai nacius gerokai suipleikia.

Nacių mušimas karo frontuose ir jiems priešinimasis okupuotose valstybėse, jau ir pačių nacių "visuotinę" giesmelę pakeitė kita linkme: pirmiau naciai girdavosi, kad "karą laimės", o dabar jie šauksiu "nieku" būdu nepasiduosią". Tai susidarė didelis nacių šukių skirtumas, iš ko galima spėti, kad jie jau nebeapsitiki patys savimi ir savo įjegomis.

NEW YORKE SUSIORGANIZAVO LIETUVIŲ TAUTINĖ TARYBA

Didysis New Yorkas — milžiniškas miestas, kuriame gyvena kelios dešimtys tukstančių lietuvių. Iš New Yorko-Brooklyno dažnai kyla iniciativa lietuviškam veikimui. Laikė šio karo čia buvo suorganizuotas ne vienas komitetas pagelbėti Lietuvai išsilaivinti iš pavergtųjų jungo ir padėti Amerikai šį karą laimėti. Bet tiems komitetams iki šiol nesisekė ir jie išnyko. Taip įvyko greičiausiai todėl, kad nebuvo nė vieno tokio komiteto, kur būtų atstovaujami visi lietuviai, kurie širdingai trokšta išsilaivinti Lietuvą ir nori organizuoti pagelbėti Amerikai. Lygir nesužiniau toks komitetas pradėjo organizuotis jau šių metų pradžioje, minint Lietuvos nepriklausomybės 24 metų sukaktį. Vėliau vieninai veikta ir gražiai lietuviai pasirodė New York at War eisenoje praėitą vasarą. Atlikus šį gražų darbą, komitetas pageidavo, kad prezidentas pasistengtų suaukti dar vieną konferenciją ir "gal bus numatyta suorganizuoti daug stipresnį kuną, kuris rūpintųsi Lietuvos išsilaivimu ir organizuotai padėtų Amerikai".

To komiteto įgalioti pareigūnai rugsėjo 27 dieną, Brooklyne, sušaukė tautiškų, katalikiškų ir socialistiškų organizacijų konferenciją, kurioje dalyvavo iš apie 30 organizacijų arti 40 atstovų (jų tarpe ir SLA trijų kuopų atstovai). Konferencijoje rimtai svarstyta vieningo veikimo reikalas ir prieita išvados suorganizuoti New Yorko Lietuvių Tautinę Tarybą, kas ir padaryta, ir tos tarybos vyriausiai tikslai yra šie: 1) Visomis įjgomis remti Susivienytas Valstijas dabartiniame kare prieš agresorius ir pokariname atstatymo darbe; 2) Visomis įjgomis pagelbėti Lietuvos žmonėms atsteigti laisvą, nepriklausomą, demokratinę Lietuvos vyriausybę; 3) Pagelbėti Lietuvos žmonėms, kenčiantiems okupacijos jungą savo tėvynėje ir vargstantiems koncentracijos stovyklose; 4) Palaikyti ir ginti gyvą Lietuvos ir lietuvių tautos vardą Amerikoje ir kitur; 5) Tarybos šukiai: Už Amerikos pergalę! Už laisvą, nepriklausomą Lietuvą!

Į minėtą tarybą išrinkta devyniolika narių, kurie pareigas eis sekamai: pirm, kun. N. Pakalnis; vice pirmininkai — J. Stilonas, J. Laučka, P. Bajoras ir J. Tysliava; egzektivis sekr. adv. K. Jurgėla ir finansų užrašų sekr. P. Parnaitis; išd. J. Garšva; išdo globėjai — S. Karvelis, P. Milas ir J. Ambrozaitis; parengimų komisija — J. Jankienė, J. Baltus, J. Gloveckas, D. J. Averka ir J. Buivydas. Komisijos nariai: S. Subačienė, kun. J. Balkunas ir V. Abraitis.

Tą pačią dieną New Yorko Lietuvių Tautinės Tarybos prezidiumas nutarė surengti milžinišką parengimą minėjimui Lietuvos nepriklausomybės 25 metų sukakties, kuriam tai reikalau bus paimta viena didžiuliu svetainių New Yorko mieste. Taipgi nutarta į tarybą prikviešti dar ir tas organizacijas, kurios nedalyvavo konferencijoje rugsėjo 27 dieną.

Ašies Jiegos Dar Galingos

Nepaisant to, kiek ir kaip mušami vokiečiai, italai, japonai ir jų talkininkai, nepaisant kiek jų išnaikinama, bet jų įjegos esą dar labai stiprios. Neseniai apie tai pareiškė brig. gen. L. P. Ayres, kalbėdamas Clevelande. Jis sakė, kad nepaisant to, kas gali įvykti iš visų kovų frontuose, bet vienas dalykas aiškus, tai kad agresoriai jau persimetę per

galinguma viršunę ir jų galingumas mažėja. Bet jis taipgi pastebėjo, kad agresoriai dar gana galingi ir pas juos yra dar daug pajėgumo pulti Susivienytų Tautų įjegas, kurių įjėgumas vis didėja.

Minimas kariškis yra neseniai atsistatydinęs iš karo tarnybos ir, savu laiku, dirbo kanado departamento statistikų skyriuje.

Artimuose Rytuose Grėšia Badas

Jau ir per vasarą Artimųjų Rytų gyventojai pusbadažiai gyveno ir buvo didelio susirūpinimo, kas bus žiemą. Dabar jau atvirai kalbama, kad Artimųjų Rytų gyventojus šią žiemą ištiks badas, jei Amerika nesuskubs jiems su maistu pagalba.

Didelis badas gali ištikti Sirijoje, Egipte, Palestinoje ir kitur, nes ten javai šią vasarą menkai užderėjo. Nors, sulig žinovų spėjama, tuose kėrtuose maisto dar ganėtinai

yra, bet nelaimė pasireiškusi ir tame, kad daug maisto susikrovę profterininkai žmonių išnaudojimo tikslais, kad iš to praturtėjus. Tokiu būdu praturtėjus visur labai pabrango ir daugumą žmonių, neturinių už ką to maisto nusipirkti, priverčiama badauti. Tų kraštų gyventojai dabar žiuri į Ameriką, kaip išganymo. Bet, ar del esamos sunkios transportacijos, Amerika ausliges tiems žmonėms pagelbėti, klausimas.

Grekijoje Badu Mirė 110,000 Vaikų

Kaip po agresorių jungo kėncia okupuotosios valstybės, geras pavyzdys galima surasti Grekijoje. Neseniai Grekijos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas dr. A. W. Cawadias, pasakė, kad Grekijos sostinėje Atenuose buvo apie 300,000 vaikų, iš kurių jau 110,000

yra mirę badu. Taip Grekijoje dedasi todėl, kad maisto klausimas ten yra gal daug keblesnis, negu kurioje kitoje okupuotoje valstybėje, nes, sakoma, visus grekų galvijus yra išskerdę okupantai savo kariuomenę — italų ir nacių maitinimui.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

FRANAS BAJORAS
Editor

DR. M. J. VINKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PASTABOS

Tėvynės redakcija yra gavusi vieną kitą rezoliuciją už ir prieš kareivių duoklių mokėjimo reikalą, ir kuopos prašo tas rezoliucijas patalpinti organe. Bet kadangi jau iš senai yra įsigyvenęs patvarkymas, kad rezoliucijos yra taikomos tik Pildomajai Tarybai, nes tik ji gali kuopų reikalavimus išpildyti ar neįpildyti — gautas rezoliucijas perduodame Pildomajai Tarybai. Kas kita su pareiškimu nuomonių: jos yra talpinamos, tik prašome SLA narių, rašant už vieną ar kitą pusę, prisilaikyti rimtumo. Pastaruoju metu jau pradeda išieiti iš ribų, o pasibarimai ir vienoki ar kitoki įtarinėjimai padėties neišgelbės, kuomet rimtai nuomonėmis besidalindami galime priėti vienokios ar kitokios išvados. Pagaliau, mes jau esame linkę manyti, kad jau gerokai ir abipusiai apie tą reikalą išsikalbėjome ir gal jau užtektų tų nuomonių pasikeitimo, o vietoje to pradėkime daugiau kalbėti ir rašyti apie gyvybinius mūsų organizacijos reikalus, apie besiantinanti žeminių veikimą ir tt.

SLA IZDININKAS, brolis K. P. Gugis, rašydamas apie 15 centų reikalą, be kita ko, rašo: "Seimo nutarimas uždeci minėtus ekstra mokesčius nariams, yra teisėtas, nes tame seime delegatai matė Susivienijimui reikalą ir naudą... Sakoma, kad kai kurie nariai nežinai tu ekstra mokesčių mokėti. Aš pūnai su tuo sutinku. Bet lai toki nariai, kaip atskiri asmenys, pasisako, tuomet Pildomajai Taryba ras būdą pagelbėti tiems nariams, kurie neišgali ekstra 15 centų mokėti". Prie to, brolis Gugis paaiškina, kaip tie pinigai bus administruojami: "Taipgi turiu pasakyti, kad visi iki šiol tam tikslui sumokėti pinigai yra laikomi atskiroje sąskaitoje. Atskaitos bus išduodamos ir nariai aiškiai matys ir žinos, kad tie pinigai nėra naudojami jokiam kitam tikslui, o tik kareivių duoklių apmokėjimui".

SLA NARYS ir Tėvynės bendradarbis, karys brolis J. V. Valickas, rašydamas apie kareivius, be kita ko, rašo: "Bukute kareivių pagelbininkai! Padėkite karą išlošti. Bukite patriotai, tik ne žodžiais, o darbais! Gelbėkite kariuomenę, o kariuomenė savo darbą atliks!" Jis taipgi prisimena, kad kareiviai labai įvertina laiškus ir dovanėles. Todėl, turėdami gimes ar draugus kariuomenėje — neskupėkime jiems laiškelio-kito. Pasiųskime jiems dovanėlių. Jie mums už tai dėkos ir jie turės daugiau upo savo pareigas eiti.

PITTSBURGO moterys sujudo veikti: jos įsteigė miesto aikštėje taip vadinamą Lithuanian Booth ir jame parodavinę Karo Stampas bei priima užsakymus Karo Bondų nusipirkimui. Tų moterų tarpe yra ištisa eilė SLA narių moterų, ir toks mūsų moterų veikimas visa širdimi pagirtinas. Beje, teko nugarsti, kad rengiasi pradėti veikti Detroito ir Toronto SLA moterys. Labai gerai, mieliosios sesutės: dabar laikas veikti visiems ir visoms.

Gal Jau Artinasi Pabaiga

SEKANT spaudoje paduodamas iš karo frontų žinias, išrodo, kad šio karo eiga jau pradeda sukstis į gerąją pusę. Nors agresoriai yra užėmę nemaža svetimų žemių, bet iš tų pranešimų matosi, kad jie visur jau sulaikomi ir kai kur net gujami atgal. Pavyzdžiui, naciai giliai išsiropinę į Rusiją, bet ten jie pietuose sulaikomi, o šiaurėje, nors ir pamažu, stumiami atgal. Nors japonai yra užėmę daug svetimų žemių Ramiajame Vandenynė ir Tolimuose Rytuose, bet juos jau gerokai plaka kinai ir Suvienytų Tautų jėgos. Agresorių jėgos sulaikytos Afrikoje. Kiek laiko atgal didžiausiu pasiutimu naciai vertė bombas ant Anglijos žemės ir miestų, bet dabar tas bombų vertimas apsisuko priešingai: dar arčiau vokiečiams atsilygina angli, amerikiečių ir rusų bombanešiai. Nors Hitleris turi paveręs daug žmonių ir juos visokiariopai persekioja, bet pastaraisiais laikais tie žmonės, nepaisydami savo gyvybių, kelia suirutes visur, kur tik gali, ir tas parodo, kad naciams pradeda darytis karšta užimtuose kraštuose, o taipgi ir pačioje jų žemėje. Prie to, vis gyviau ir gyviau kalbama apie "antrajį frontą" Europos vakaruose. Tos kalbos, nėra vien nervų karas prieš Hitlerį, bet "antras frontas" gali buti ir tikrenybe.

Bendrai suėmus viską kruvon, išrodo, kad agresorių karo mašina pradeda sulaužyti ir karo eiga sukasi geron pusėn. Ir tai gal jau rodo pradžią pabaigos šio didžiojo karo, kurį laimės laisvę mylintieji žmonės. Žinoma, tas laimėjimas dar nebus rytoj, užporyt ar už mėnesio-kito: agresorių jėgos dar stiprios ir jų sutruškinimui dar reikės nemaža aukų ir pasišventimo. Kad agresoriai bus sutruškinti — apie tai nėra nė kalbos! Pasaulis bus išlaisvintas! Bet kad tai įvyktų ir kad karo užbaigimą paskubinus — reikia pasišventimo visų ir visur: darbininkai turi su pasišventimu eiti savo pareigas karo darbuose, kariai turi su pasišventimu atlikti jiems skiriamas pareigas, o mes, likusieji namie, turime visais galimais būdais padėti savo valdžiai ir tiems savo broliukams-kariams, kurie pasiriję paaukoti savo gyvybes apginti mus nuo didžiausio pikto, nuo užsimojimo mus pavergti.

Butų Laikas Atsilyginti

PASTARUOJU laiku vienas SLA narys paprašė paskolos iš SLA Moksleivių Fondo užbaigimui aukštojo mokslo. Apšvietos Komisija tą paskolą užgėrė ir Pildomajai Tarybai sutiko paskolinti \$200, bet, išmokėjus tuos pinigus — Moksleivių Fonde neliko nė cento... Dabar vėl keli jaunuoliai-moksleiviai prašo paskolų, bet, kaip matome, minimas fondas tuščias ir nėra iš ko paskolinti. Šis atsitikimas mums duoda progos parašyti, kas žemiau seka.

Moksleivių Fondas mūsų Susivienijime veikia, rodos, jau nuo 1918 metų. Per tą laiką SLA narių vaikams ir nariams buvo išskolinta per \$8,000. Tais pinigais nemaža SLA narių vaikų ir narių užbaigė aukštuosius mokslus, dabar yra pasekmingi profesionalai ir gražiai-pasiturinčiai gyvena. Nesuklysimė pasakę, kad gal daugely atsitikimų tie profesionalai šiandien savo tikslo yra atsiekę tik todėl, kad jiems labdarinag pagelbos ranką ištiesė mūsų Susivienijimas tuomet, kai keli šimtai dolerių jiems buvo *didelis pinigai*, be kurio, vargiai, jie būtų tapę pasekmingais ir pasiturinčiais profesionalais.

Bet kaip už tai tie pasekmingi profesionalai atsiskaito su Susivienijimu? SLA sekretoriaus raporte praeitam seimui paduodama, kad iš Moksleivių Fondo išskolinta \$8,165, o iš tų paskolų dar nesugrąžinta \$7,965, arba sugrąžinta tik \$200, nors kiekvienas skolininkas, imdamas paskolą, prižadėjo prie pirmiausios progos mokslą išėjus su Susivienijimu atsilyginti.

Žiurint į tai, išrodo labai negerai. Norinčių pasiskolinti mokslo užbaigimui šiandien yra nemaža. Bet iš kur Susivienijimas ims tam tikslui pinigų? Tiesa, pinigų būtų, jei pirmesnieji skolininkai su Susivienijimu atsitystų, ir jei atsitystų — Susivienijimas ir toliau galėtų tęsti tą gražų darbą: vėl skolintų paskolų reikalingiems ir tas darbas eitų amžinai.

Todėl mes ir norime atkreipti dėmesį tų, kuriems Susivienijimas yra padaręs gero: jei kurie tik išsigalite (o mums rodos, kad visi išsigalėtų, jei tik norėtų) — atsilyginkite su Susivienijimu. Juk, broliai ir sesutės, skola ne žaizda — neužgis, ir jei atsilyginsite — Susivienijimas galės pagelbėti tiems, kuriems ta pagelba reikalinga taip labai, kaip ji buvo reikalinga jums, kuomet keli šimtai dolerių buvo didelis pinigai, o dabar tik pinigėlis.

Numirė J. Baltrušaitis

GAVOME pranešimą, kad rugsėjo 22 dienos ryte Pittsburghe numirė senas SLA narys, laikraštlininkas ir visuomenės veikėjas Juozas Baltrušaitis, kuris buvo kilęs iš Butkiškių kaimo, Naumiesčio apskrįčio, Suvalkų rėdybos, į Ameriką atvyko 1905 metais, o prie SLA prisirašė 1912 metais ir per visą laiką išbuvo gerame narystės stovy.

Nuo pat atvykimo į Ameriką, velionis Juozas Baltrušaitis veikė visuomeniškus darbus ir darbuos lietuvių spaudoje: savu laiku buvo Vienybės Lietuvių (dabartinės Vienybės) ir Socialistų Sąjungos buvusio organo Kovos redaktorium. Taipgi per daugelį metų leido juokų laikraštį Dilgėlis, išleido Mačio-Kėkšto eiles ir išleido vieną-kitą knygėlę. Bendradarbiaudamas spaudoje, rašinėjo straipsnius, apysakaites, eiles ir feljetonus. Daugiausia veikė su socialistais ir komunistais: kai buvo socialistu — rašinėjo į socialistų spaudą, o kai buvo komunistu — panašiai veikė su šia Amerikos lietuvių sriove. Persimėtinėjimų iš vienos ir kitos sriovės velionis padarė kelias atvėjais. Numirė budamas grieštu komunistu ir iki paskutinių savo gyvenimo dienų rašinėjo tik komunistų spaudai. Savu laiku nemaža rašė ir Tėvynėje, o Detroito seime kandidatavo į Tėvynės redaktoriaus pareigas.

Dideliame nuliudime vel. J. Baltrušaitis paliko savo žmoną dr. J. Baltrušaitienę ir sunų. Lai jam buna lengva Amerikos laisvoji žemėlė, o likusiai šeimai reikiame užuojantą šioje liudėsio valandoje.

Teroras Lenkijoje

PRAEITAME Tėvynės numery rašėme apie tai, kiek žmonių Hitleris išsmaugė okupuotose valstybėse. Iš to rašinio matėme, kad labiausia yra nukentėjusi Lenkija, kur išsmaugta net 200,000 gyventojų. Bet be to, kas buvo rašyta, Lenkija kenčia dar ir daugiau. Lenkijos vyriausybė Londone užpraėitą savaitę paskelbė apie tiesiog baises dalykus, kurie dabar dedasi ir dar dėsias Lietuvos kaimynų šaly. Sulig tų pranešimų, Vokietijos nacių komisaras, Himmler, pastaruoju laiku Gestapo (slaptosios policijos) agentams išleido įsakymą padaryti keturis dalykus Lenkijoje:

- 1) Išžudyti visus lenkų patriotus;
- 2) Išžudyti visus Lenkijoje gyvenančius žydus;
- 3) Sustabdyti "nelegalę" prekybą;
- 4) Išsiųsti iš Lenkijos į Vokietiją 1,000,000 lenkų priverstinėms darbams.

Taipgi sakoma, kad koncentracijos stovyklose lenkai ir žydai marinami baidu. Žudomi ir vaikai. Bendrai sakant, Lenkijoje šiuo laiku esančios baises žmonių skerdynės.

Lenkus Hitleris, matyti, už kitus kankina labiau todėl, kad lenkai pirmutinai pasipriešino Hitlerio užmačioms 1939 metais dar pima pradėjimo karo.

SLA Istoriski Nuotikiai

Surinko A. B. STRIMAITIS

(Tęsa)

KETVIRTAS SEIMAS įvyko lapkričio 5 d., 1889 m., Hazleton, Pa. Suvažiavo 13 delegatų nuo įvairių draugijų.

Seimo vedėjais buvo išrinkti:

- Kun. Juodišius — pirmininku,
- Matas Viklauskas — sekretorium,
- Vincas Vročinskas — maršalka.

Šis seimas pernagrinėjo įstatus ir nutarė atspausdinti naują konstituciją, įvedant daugiau lietuviškumo į ją. Nuo pradžios įsikurimo Susivienijimo, 1886 m. iki šiam seimui, 1889 m., įplaukų buvo \$228.75. Tarpe trečio ir ketvirto seimų buvo pravesta plati agitacija, daug prirašyta laikraščiuose apie šios organizacijos reikalus.

Į Centro valdybą seimo išrinkti:

- T. Butkivičius — pirmininku,
- V. Vročinskas — sekretorium,
- Sil. Paukštis — izdininku,
- Kun. M. Juodišius — rektorium.

PENKTAS SEIMAS susauktas buvo spalio 1 d., 1890 m., Mahanoy City, Pa. Delegatų buvo 16.

Seimo vedėjais išrinkti:

- Silvestras Paukštis — pirmininku,
- V. Vročinskas — sekretorium,
- Juozas Miliuskas — maršalka.

Pasirodžius, kad Geležiniame Fonde jau atsirado šiek-tiek pinigų, buvo įnešta ir nutarta išleisti Visasvietinę Istoriją, kuriai rankraštis jau buvo paruoštas, ir nariams šį veikalą atiduoti už tą kainą, kiek aktualiai atsieis atspausdinimas.

Centro valdybon išrinkti:

- Kun. Al. Burba — pirmininku,
- M. Oškinis — vice pirmininku,
- M. Vilkauskas — sekretorium,
- Sil. Paukštis — izdininku.

ŠESTAS SEIMAS įvyko lapkričio 23, 24 dd., 1891 m., Plymouth, Pa. Atstovų nuo draugijų buvo 14.

Seimo vedėjais buvo išrinkti:

Juozas Paukštis — pirmininku,
Vincas Daukšys — sekretorium,

Antanas Mockaitis — II sekretorium.

Tarpe penkto ir šešto seimų, kun. Al. Burbai pirmininkaujant, buvo sukilę nesutikimai tarpe pirmievių ir atžagareivių, ar geriau sakant — tarpe kun. Burbos ir dr. J. Šliupo. Burba kaip pirmininkas atrado, kad SLA konstitucija nėra ganėtinai drastiška ir jis paruošė konstitucijai tokį tekstą, kad būtų galima prašalinti iš SLA visus Lietuvių Mokslo Draugijos narius, kuriems vadovavo dr. J. Šliupas. Šiame periode iš po kun. Burbos plunksnos gimė "bedieviai", "farmazonai", "šliuptarniai" ir tam panašūs, o iš po dr. Šliupo plunksnos — "ilgaskverniai", "praskustgalviai", "juodvarniai" ir tt. Iš šitų dviejų lietuviškų vadų nė Susivienijimui, nė lietuvių vybei nebuvo jokios naudos. Pagaliau, kun. Burba, pasiremdamas savo parašyta konstitucija, iš Susivienijimo išbraukė dr. J. Šliupą, J. Andziulaitį, V. Karalių, pasiremdamas tuo, kad jie savo raštuose ir darbuose "kariavo" prieš krikščionybę.

Nieko svarbaus šis seimas nenutarė, tik išrinko kitiems metams valdybą:

- Kun. A. Burba — pirmininku,
- M. Vilkauską — sekretorium,
- Silv. Paukštį — izdininku.

SEPTINTAS SEIMAS įvyko lapkričio 29 d., 1892 m., Mt. Carmel, Pa. Šis seimas už visus kitus buvusius seimus buvo skaitlingiausias, dalyvavo 26 delegatai.

Seimo vedėjais išrinkti:

- Motiejus Klimas — pirmininku,
- Kler. Antanas Milukas — sekretorium,
- Jurgis Kunca — maršalka.

Seimo svarbieji nutarimai: priimta kun. Burbos pagaminta konstitucija, su kai kurio mis pataisomis, ir pasiųstas pasveikinimas po piežiui lietuvių vardu.

Centro valdybon išrinkti:

- Kun. A. Burba — pirmininku,
  - M. Vilkauskas — sekretorium,
  - Silv. Paukštis — izdininku.
- (Daugiau bus)

NAMINIS FRONTAS

Septynių bilionų dolerių karo konstrukcijos programos reikalavą daugiau darbininkų, tautinės budavojimo kontraktorių draugystės ir dailydžių — tarptautinė unija pradėjo lavinimo programą.

Šis karas yra plieno karas — plienas šauda priešą iš plieninių šautuvų, plieniniai tankai neša mirtį priešui ant žemės, plieniniai karo laivai skandina priešą jurose. Plieno svarbą geriausia supranta tie vyrų, kurie ji gamina, kurie perviršija savo rekordus ir kurie vykdo vieną produkcijos triumfą po kito.

Beveik kasdien Karo Gamybos Vajaus vyriausybė Washingtone praneša šių vyrų naują atsiekimą. Darbo administravimo komitetai istaigose siunčia vyriausybei raportus. Jie pasiųsti iš didžiulio rytų plieno centro iš Naujos Anglijos, Pensilvanijos, Kentuckio, Ohio, Illinois, Indiana ir iš Pacifiko pakraščio.

Viena istaiga turi daugiau kaip 1,000 naujų produkcijos rekordų po Perly Uosto užpuolimo ir ji tiki 1942 m. padvigubinti produkcijos rekordus. Siųsdamas šias geras žinias Karo Gamybos Vajaus vyriausybei darbininkų ir administratorių komitetas pranešė: "Mes patys nustatėm padauginti produkciją".

Ir tas padauginimas laimės karą, bet nebus geležies ir plieno sumaišyti su lietos geležies galais mūsų fabrių pečiams.

Kiekvienas asmuo Amerikoje turi atsimiti, kad yra jo pareiga surinkti kadir komžiausiu metalo dalele ir ją pristatyti "džunkonui", kuris pasiunčia į fabrikus.

Bet nepaisant asies submarinų ir trukumų laivų, gegužio ir birželio mėnesiais, parsi-gabenome 200,000 tonų daugiau cukraus, negu paskirstymo oficialai tikėjo turėti. Kainų Administracijos Ofisas tuoj padarė planus išdalinti tą cukrų tarpe ligoninių, viešbučių, saldinių gamintojų ir seimininkų.

Kovodama aukštesnes gyvenimo kainas ant visų frontų, valdžia tėja nuomas visoje šaly ir veikia kur reikalinga. Kainų Administratoriaus Ofisas pirmame teismui pavestame atsitikime gavo įsakymą sulaikyti nejudinamo turto firmą Erie, Pensilvanijoje nuo pakėlimo nuomų virš įsteigtų "lubų".

Asies jėgų tironams nerupi ar jie teisingai ar neteisingai elgiasi su savo žmonėmis, jie tik išleidžia įsakymą, kuris jiems duoda ko nori ar reikalauja. Demokratinės valdžios taip neveikia. Jos gerbia visų žmonių teises.

Geras pavyzdys yra kaip Kainų Administracijos Ofisas vykdo savo patvarkymus, kurie įsteigia maksimumo kainas, kurios sulauko gyvenimo aukštus iškaščius. Beveik visos taisyklės, kurios valdo maksimumo kainas, nustato, kad reikmenis negalima paduoti už aukštesnes kainas negu pardavėjas gavo kovo mėnesį.

Atsirado keli krautvinkai ir gamintojai, kurių kainos buvo mažesnės buvo peržemos — del specialių nupirkimų arba del laikino kainų numušimo. Tai Kainų OPA pataisė patvarkymus, kad padarius specialius parupinimus tuose atsitikimuose.

Office of War Information.

SLA Reikalai ir Veikla

Be Reikalo ir Pamato Keliami Audra

Aš manau, kad didelė didžiama praeito SLA seimo delegatų nesitikejo, jog bus tokių narių, kurie taip "baisiai" protestuos prieš jėms uždėtą laikiną mokestį, 15 centų mėnesį, palaikymui SLA narių-kareivių gerame stovy. Bet delegatai balsavo už tą įnešimą manydami, kad kareiviai grįžę namo, jausis, jog Susivienijimas, kaip tėvas, paliko savo vaikams atviras duris ir kad Susivienijimo šeima jų laukė.

Skaitydamos SLA organe Tėvynėje kuopų protestus ir pavienių narių kritiką, taip ir pašalinėje spaudoje daromus užmetimus ir priekaištus SLA Pildomojai Tarybai, priėmuo prieš išvados, kad tuos visus protestus ir kritiką galima padalinti į keturias grupes, būtent:

- 1) Kad Pildomoji Taryba neturi teisės šį nutarimą įvykdyti, nes jis buk nelegalis;
- 2) Kad šie ekstra mokesčiai perdideli;
- 3) Kad nekuri nariai neišgali jų mokėti, ir
- 4) Kad tai yra Pildomosios Tarybos sumanymas pasipinigi-gauti, kad turėjus iš ko savo asmeniškias išlaidas padengti.

Tokio pat tvarkoj apie tuos užmetimus ir kritiką noriu trumpoj formoj paaiškinti.

1) Susivienijimas, kaip ne-kartą jau buvo kalbėta ir aiš-kinta, yra fraternalė organi-zacija, bet ne Life Insurance kompanija. Fraternalės organi-zacijos tvarkosi visai skir-tingais valstijų įstatymais, ne-ri Life Insurance kompanijos. Fraternalės organizacijos turi kuopas-"lodges". Life Insu-rance kompanijos jų neturi. Fraternalių organizacijų kuopos renka delegatus į seimus. Life Insurance kompanijos turi tik šeriminukų susirinkimus. Fraternalių organizacijų seimų delegatai turi teisę, prisilaikant "charter'io" ir savo konstitucijos, padaryti įstaty-mus savo nariams. Fraternalės organizacijos, budamos savo rūšies savitarpinės pašal-pos draugijos, jų delegatai sei-muose turi teisę ekstra mo-kesčius nariams uždėti, jei tam yra reikalas, kuomet Life Insurance kompanijos, kaipo "stock" korporacijos, neturi teisės to daryti.

Tokiu budu praeito seimo nutarimas, uždėti minėtus ekstra mokesčius nariams, yra teisėtas, nes tame seime dele-gatai matė Susivienijimui rei-kałą ir naudą.

2) Gal šios laikinės ekstra mokesčty ir butų peraukštos, jei tam seimas nebutų padaręs rubežių. Tačiau, seimas nu-

tarė, kad kai tik balansas tam tikslui sudėtų pinigų sieks \$5,000.00, tai tuos ekstra mo-kesčius nustoti imti tol, kol ta suma taip sudėtų pinigų neišsisems tam reikalui, ku-riams sudėti. Todel ir nema-tau reikalo apie tą aiškų sei-mo nutarimą daugiau kalbėti.

3) Sakoma, kad kai kurie nariai neišgali tų ekstra mo-kesčių mokėti. Aš pilnai su tuo sutinku, kad yra tokių SLA narių, bet lai toki nariai, kaipo atskiri asmenys, apie tai pasisako. Aš tikiuos, kad kuopos ir nariai dar nepamir-šo, kaip praeitos depresijos laike daug narių nebegalėjo narių mokesčių mokėti. Tuomet Pildomoji Taryba rado budus jiems pagelbėti ir jie po šiai dienai yra Susivieniji-mo gerai ir draugingais nari-ais. Pildomoji Taryba ir da-bar rastų budą pagelbėti tiems nariams, kurie neišgali ek-s-tra 15 centų mokėti.

4) Primitama, kad tai buvo Pildomosios Tarybos "skymas" uždėti tuos ekstra 15 centų mokesčius, palaikymui tarnyboj esančius kareivius nariais, kad tuo asmeniškai pasipinigi-gauti. Nenoriu tikėti, kad bent vienas praeito sei-mo delegatas taip galėtų tvir-tinti. Visi seimo dalyviai žino, kad tas sumanymas kilo iš pačių seimo delegatų tarpo. Delegatai, padiskusavę, balsa-

vo ir balsavimo rezultatai vi-siems jau žinomi: tik 8 dele-gatai balsavo prieš tą įnešimą. Tame klausime, nebuvo nei partijų nei pažiurų skirtumo, nes visi delegatai suprato, jog tai buvo Susivienijimo reika-las.

Taipgi turiu pasakyti, kad visi iki šiol tam tikslui sumo-kėti pinigai yra laikomi ir ateity bus laikomi atskiroje sąskaitoje. Atskaitos bus iš-duodamos ir nariai aiškiai ma-tys ir žinos, kad tie pinigai nėra naudojami jokiam kitam tikslui, o vien tik kareivių duoklių apmokėjimui.

Dabargi, po seimo, nekuri žmonės rado progą kelti kuopose nesuapratimus, kaltinti Pildomąją Tarybą ir daryti jai politikieriškus ir nepama-tuotus priekaištus. Gaila, kad nekuri nariai dar nepajęgia atskirti politikieriškų tikslų nuo reikalo ir tikrenybės. Aš patarčiau tiems žmonėms pa-sižiūrėti, kokias mokesčias tautiškiems ir amerikoniš-kiems reikalams lenku, čekų ir kitų tautų organizacijų nariai apskirovė ir noriai, be triukšmo, moka. O juk ir pa-laikymas kareivių Susivieniji-mo, lietuvių šeimoje, yra tau-tiškas ir amerikoniškas reika-las!

Teško patėmyti, kad dažnai protestuoja ne tie, kuriems sunku 15 centų mokėti, bet tie, kuriems rupi suirutė mu-kų Susivienijime kelti. Šia proga galima pastebėti dar ir tai, kad tiek daug

jau buvo rašyta ir kalbėta, jog reikia Amerikoje gimusį jaunimą į lietuvių veiklą į-traukti. Dabar, kada menka dalį jo įtraukė, tai įieškoma budų, kaip tą jaunimą vėl nuo savųjų atitolinti.

Bukime atviri ir pasisaky-kime, kad daug lengviau apie "tėvynės meilę" kalbėti, nei kaip vertingam tikslui 15 cen-tų į mėnesį mokėti.

K. P. Gugis,
SLA išdininkas.

Chelsea, Mass.

SLA 53 kuopos darbutė

Per praeitus kelis mėnesius iš mūsų padaugės jokių žinių Tėvynėje nesimatė ir tuo budu atrodė, kad mes nieko neveikiame. Bet taip nėra: mes veikiamė posenovė, tik korespondentas buvo užimtas dar-bais ir neturėjo progos net į kuopos susirinkimus pribu-ti ir todėl mūsų kuopos veiki-mas neaprašyta.

Kuopa turėjo metinį išva-žiavimą bendrai su So. Bosto-no 49 moterų kuopa. Pasek-niės buvo nepergeriausias, nes pirma rengimo diena pasitai-kė lietinga, todėl turėjome at-i-dėti kitai dienai. Kada kita šventadienį viską prirėngėm ir publikos buvo pusėtina, tai policija nedavė šokti. Esa, orkestras gali groti, bet šok-ti uždraudė. Todel visų daly-vių upas nupuolė ir skirstėsi kožnas savais keliais. Bet ki-tų sykį bandysime atsigrębti ir dar su nuosiūčiu.

SLA 53 kp. susirinkimas

įvyko rugsėjo 2 d., Labor Lyceum Hall. Narių pribuvo gana daug. Susirinkimą at-i-darė ir vedė pirm. A. Šleivis. Protokolas skaitytas ir priim-tas.

Fin. sekr. E. Keslerienė pra-nešė, kad kuopoje randasi du liginiai, butent E. Valentuke-vičius ir K. Orbačius. Ligonų lankytojai pranešė, kad ligo-nius lanko punktualiai ir kad jie yra gydytojų priežiuroje.

Skaityta laiškas iš Centro sekretoriaus, kuris sukėlė ne-maža lermo ir diskusijų. Mat laiške buvo aiškiai išdėstyta visa eiga ir tikslas tų 15 cen-tų, kuriuos malonėjo uždėti nariams praeitas SLA seimas. Kilo klausimas, ar galima tak-suoti bile ypatą be reprezen-tacijos? Įstatymų žinovas pri-rodė, kad negalima. Dar kiti nurodė, kad praeitas seimas nė dešimtos dalies Mass. val-stijos narių neatstovavo, to-dėl esą nelegališka taksuoti mus.

Todel jei seimas nutarė duokles kareiviams mokėti, su skriauda nariams, tai tur-ėtų buti mokama vien už SLA narius, kurie prie SLA pri-klausė pirm įstojimo į karo tarnybą, bet ne taip, kaip P. T. kad paskelbė, jog dabar galima rašyti prie SLA visus, kurie tik lietuviai dėvi karo uniformą. Pirmą užsvilkimo uniformos, daugeliui apie lie-tuviškas organizacijas nebuvo galima nė prisiminti, o dabar už dyką priimti, tai jau įžeidi-mas pastovių narių. Prie to, apdrauda bus \$500, todėl da-

leiskim, kad vienas tokių iš šimto SLA narių negrįštų, kas, rodos mažas nuosimtis butų, bet ir taip nariai turėtų kožnas po \$5 mokėti į karei-vių fondą ir dar už tokius, ku-rie į SLA iš savo kišenias n-ėra nė cento įdėję. Tai kaip čia butų galima pateisin-ti seimą ir P. T. už tokį žai-cūną jausmais? Net apdrau-čos kompanijos atsiskakė pri-imti apdraudą arba apdrausti tokius, kurie dirba pavojingą darbą, o mums, matyti, yra viskas galima gal del to, kad nemokame ar nenorime gerbti narių gerbuvio ir nusistaty-mo. Buvo ir kitokių argumen-tacijų.

Bet, pagaliau, nutarėme mo-kėti tuos 15 centų vien už S. L. A. narius, esančius karo tarnyboje. Taipgi nutarta, kad del palaikymo gerame stovy tų narių, kurie atsiskako mo-kėti esesmentus, kad kuopa, laikinai, apmokės iš savo iš-do, kol dalykai paaiškės. Prie to, kuopa įgaliojo kuopos organizatorių, kad iki kito susi-rinkimo gautų iš Centro sek-retoriaus tikrą paaiškinimą viršminėtais klausimais.

Šia proga negaliu praleisti nepažymėjęs, kad švenčių pro-ga turėjome garbės praleisti keletą dienų su tolimais sve-čiais, tai pp. Triskais iš Am-bridge, Pa. Kadangi p. Tris-kienė yra Ambridge SLA kuopos fin. sekretorė, o E. Kes-lerienė yra 53 kp. sekr., tai daug buvo kalbėta ir apie or-ganizacijos reikalus.

F. Kesler.

Ką Reiškia Kareivis

KADA dar vaikūtis vystyklusė, jis be-abejonės niekur netinka, nebent tėvui parėjusiam iš darbo jis savo rankutėmis perveda per šurkštų veidą. Vienok, kuomet paaugėja, jis pasidaro reikalingesnis: jį jau pasiūncia krautuvėn nupirkti mažmo-žių, o mūsų tėvynėj Lietuvoj, jis tampa piemenuku ir netik kad pats per vasaros sezoną užsidirba sau maistą, bet jei gano svetimiems, tai ir atlyginimą gauna. Kuomet paauga iki vyruko, jis jau visiems pasi-daro reikalingas, o jam atėjus į vyriško pri-brendimo laikotarpį, jis ne tik tėvams rei-kalingas, bet šiais karo laikais ir savo tėvy-nei.

Taip, daug tukstančių, milijonai, tokių jaunuolių rekvizuoti, sugrupuoti grupėmis, tiesiog atimti nuo geradėjų tėvų ir be-garantijas, be užtikrinimo, kad juos valdžia visus gyvus atgal sugrąžins.

Dėja, čia iš viso krašto randasi visokių-visokiausių, ir tai butų stebėtina iš pašal-nės, kad visi beveik vienodai esame apsirėn-gę, visi kuone vienodą maistą valgomę, visi palaikome kuodraugiškiausius tarp savęs solidarumo ryšius, pasiriję mes esame viens už kitą ir gyvastį paaukoti, kartu žuti ar kartu ir laimėti.

Pasižiūrėjus į tas milžiniškas jaunimo mases: dar nė vienas nėra tinkamas šian-dien mirti, bet jie linksmi, kiek aplinkybės leidžia buti linksmis. Bet štai, jau isaky-mai, išvažiuoti kitur. Koks tuomet buna judėjimas: spaudžiasi delnai, linki vien ki-tam su viltimi dar kartą pasimatyti, dar kartą pagyventi draugiškumo — broliškų dvasioj.

Kuomet surikiuoja "parado lauke" — tukstančiai jaunuolių kareivių, jiems pasako kalbas žymiausias vadas, padrašinda-mas, kad šalis gyvena šio karo momentą, viltigai pasitikėdamas jaunuoliais.

Jaunuoliai pilni patriotizmo, pilni pasi-rizimo, degte dega, kad tik priešui ragus aplamdyti, kad priešą nuraminti ir kad jis negręstų niekam.

Dauguma kareivių, faktiškai, jokio tur-to civiliam gyvenime nėra palikę, o prie to, mes kareiviai skaitome laikraščius, susistin-kame civilius, kalbamės ir žinome, kad dau-guma civilių uždirba geras algas. Tuomet pavydas ne vieną paima. O prie to, karei-viai daugiausiai yra paskirti tarnauti labai toli nuo namų ir nėra dažnų progų pasima-tyti su namiškiais, su draugais. Tai tikrai "pustelninkai" kareiviai yra. Dėja, tarny-

bos nemeta ir nebėga namo. Mes, kareiviai, turime drausmę, discipliną. Mes šandien nepaisom susikrauti turtų. Nei vienas ka-reivis jų nesukrovė. Mes stovim sargyboje. Mes nenorime suvilti savęs ir jų piliečiai. Todel šandien ir kiekvieno sąmoningo šio krašto gyventojo pareiga yra neatsižvelgti į susikrovimą turto, bet kad ginti šalį, kad ginti savo ir savo kamynų laisvę, kad ap-saugoti visą kas mus!

Visų pirma, valdžia-šalis įkainuoja jau-nimą-kareivius, nes ant jų gludo šalies vil-tis, ir juo kareivio moralė aukštesnė, juo jis moderniškiau ginkluotas, tuo geriau už-trikina šalies saugumą ir gerovę.

Bet mes vieni irgi nieko padaryti nega-lime be jusų: mums reikalinga kooperacija, talka, tai jus!

Daugumoje jau pradeda kaip kas prie-kaištaut, kad kareiviai gavo kelis centus pakelt algos mėnesiui. Bet tai buvo gyviau-sias reikalas. Pati valdžia tatau permatė ir tas pakėlė musų upą. Bet kareivio geres-nio upo sudarymui, jeigu kas turi gerų in-tencijų link kareivių, pasiūskite laišką, at-virutę, laikraštį, dovanėlę, kadir menką. Tai bus kareivio giliai įvertinta. Tuo kareivio upas kils! Bukit patriotai! Bukite geri šios šalies tėvynainiai: pagelbėkite mums, nes mes saugojam jusų gyvybes, turtą ir lai-svę!

Jeigu ką karėiviams turite paaukoti, siūskit tiesiog kareiviniui. Jis gaus ir padė-kos.

Bukite kareivių pagelbininkai! Padė-kite karą išlošti. Dar kartą: bukite patrio-tai, tik ne žodžiais, o darbais! Gelbėkite kariuomenę, o kariuomenė savo darbą at-liks!

Ka.ys J. V. VALICKAS.

Gražios Esybės Giesmė

KADA tu girdi šlamėsį ore, dar kartą pasiklausyk: tu gal išgirsi kažką nau-jo. Kada tu junti nepaprastą ir meilią ši-lumą širdy — joje gal yra kažkas; kažkas atsiūstas tau iš šiltos ir meilios vėsmės.

Kada netikėtias džiaugsmas pripila tavo esybę ir tavo siela išeina — eina link ko-kios tai misterijos. Tu nežinai kur, tačiau junti, kad pati misterija siekia tavęs šiltom ir meiliom, nors neregimom, rankom.

Mes, kurie gyvename neregimame, ne-same neregimi vienas kitam. Yra puikių spalvų ir ekskvizitinių formų, ir akys rija grožį, niekad nematytą žemėj.

Ai, koks paprasto gyvenimo džiaugs-

mas gyventi ir giedoti savo sieloj ištisią die-ną, kaip paukštis gieda savo pataitei! Nes tu giedi savo mylimąjį, kur tik tavo siela gieda.

Ar tu pameni, kad tai buvo vien pava-saris, kurs džiugino tave ir skatino tave klausytis sparnų žlamėsio? Širdies pavasa-ris yra amžinas; širdies ruduo niekad ne-ateina.

Klausykis: kada paukštis čiulba, jis gie-da tau; kada vandenys gieda, jie gieda tau. Ir kai tavo širdis linksmėja, visuomet yra kur nors kita širdis, kuri atsiliepia.

Aš džiaugiuos buti čion, aš džiaugsiuos buti ten. Visur yra grožis, kur tik aš einu.

Ar galite atspėti priežastį, žemės vai-kai?

Eikime ir žaiskime erdvės saulelių lau-kuose.

Jūs neprarasite savo kelio, jei seksite iki galo vilties sodo spindulį.

Yra taip pat muzikos už dundėsio žė-mės, kai ji staugdama skrieja per dēm erd-ve. Yra muzikos tylos garsuos, kurių kur-tėsniš žemės ausys negirdi, ir harmonijų, kurių stygos yra sielos suderintos viena ki-ta.

Ai, ausys yra padarytos girdėjimui, akys — matymui, o širdis — mylėjimui!

Žalieji Laukai

(Pagerbimui Greenfield, Mass.)

Ramięji ukiai ir kalnai,
Ir upės bėga aplink mus,
Juos puošia medžiai-milžinai —
Miestelis šitas toks gražus!

Čionai gyvena lietuvių —
Nemaža brolių-seserų —
Gal keturiasdešimtš šeimų —
Prie upių, kalnų ir laukų.

Jie myli laisvę ir namus,
Todel jau daug jų sunų
Išėj' kariauti jie už mus —
Gražių, tvirtų, kaip aržuolų.

Čionai gyvuoja SLA
Viena vaikli-žymi kuopa,
Gyvuoja-veikia ji gražiai —
Kaipo viena meili šeima.

Gyvenam laisvę mes pilna
Šiame miestelyje gražiam —
Po Dėdės Samo vėliava
Kuri brangi yra kožnam.

A. DEDINAS.

Valandos skrieja viena po kitos ir ne-palieka žymės... ir metai yra lyg silfai, kurie šoka ore ir nepalieka pėdsakų, ir šimtme-čiai žygiuoja tyliai ir lėtai.

Bet mes šypsomės, džiugaujame, nes džiaugsmas drauge rimtai žygiuoja su šimt-mečiais.

Džiaugsmas, džiaugsmas visur. Jis yra tau ir man, ir toks didis tau, kaip ir man.

V. J. B.

Paliceisko Tropunkai Kariuomenėje

A NUJ dzien, šek, visi utarino, kad raiks kraulycis kur kiton vieton, ale aš nesiskubinau, ba žinojau, kad daug tokių utar-kų buna. Bet ledokai juos žino: kap kadu jie ir praudų nutarina. Taigi pamislinau, kad nor prieš smercį reikia papaliavoc, tep kap su Bakanausko Antanu kodaise palia-voju, ale mani pamokino Rožės Pąulia, o kiti vadzino Bakanausko Paulia, kad reikia strielba nečis nosiu žemėn, ir po kožno za-lupo patrync š lemendreku liupką, tai joki čėrai neiנים strielbos ir su kožnu celiu kų nors nudobsi.

Pamislinau ir tap padariau. Nua-jau pas načelnykų ir aš jam tlumočinu, ką aš sumislinsy turiu. Aš jam paporinau, kad šioj dzienoj aš nujauciu dzidziulį ščėscj an paliavonios. Jis išklausė mano utarkos ir pavierino man, kad parvešiu ščėscj. Liepė man paime pajadnykų ir kazionų drizinų. Aš tap ėmiau ir padariau: nuvažiauvau kur buvau sumislinsy ir pastaciau drizinų už krumų, ir jau aisiu pakraušiais pažiurėc, kur kas užtroppy. Nugi kad jis nusvazde-lėtų tas zvanas, kad pradėjo zvanyc, tai ir mano paliavonių sugadzino. Graittai be du-ko bėgau pas drizinų ir duj atgalio, ba kap suzvanina, tai znokas, kad reikia buc vi-siems, ba kožnų po vardu šaukia, o jei ne-buni, tai neuduok Dzie kokių koronų užduo-da!

Aš parvažiauvys namo, žiuriu, kad na-čalstvos mačis ir ajo utarkos, kad tų va-karų, tai ne vakari, ale po pietų bus tynai kokis svecias janarolas, tai sako visi pali-ceisti turės stovėc iš abiejų pusių kelio su gerausias parėdais ir priimtc.

Miums paliceiskiams ukazus načelnykas išdavė ir sustatė kur mes turėjom buc. Ale kad jie nusmornėtų: ne visi paliceiski pažino janarolų, tai saliatavo ne janarolų, ale kitus načelnykus, ir iš to viso išėjo pa-liceiskiams dzidelė svinstva, tai načelnykas buvo tap inširdys, kad sako: "Palaukit, aš

jus šių nakyk pamuštravosiu, kad kitų rožų žinotut ir mano mislį, ne cik kamandų!"

Nuži kap cik sutemė, taigi bracia mus sukamandavo visus ir aparuzino su visoku aružiju ir nuvėžė apie keturis varstus ir sako: "Aisim uogauc!" Nugi sukaman-davojo bėgc. O žolė tokia šlapia nog rasos ir aukšta. Bruzgnai dreskės bado. Aš nebagėlis šatojuos kap lieparas luy, ir to-kis načelnykas buvo tap inširdys, kad be litascies rėkė: "Bėgkit ir bėgkit, o paskui bėgkit ir gulkit!" Pamislinau, kad mus užu-bis. O lyk ir an zlascies man papuolė pac aršiausias šunetakis ir pakrašėy, tai žinai — aš vožinu daug ir tokis čeržeris kap aš kad puola kur, tai net deonį znokų palie-ka. Kap cik buvo kamanda pulc, tai aš ir puoliau, o paskui an pilvo šliaužc, tai kap priešliaužiau priek vieno krumo ir apskė-tys atsiguļau ir panislinau, kad nesikelsiu iki išauš.

Vakaras ir nakcis tokia šilta. Jau gu-liu kelias minutes. Ugi pradėjo kas judėc samanose po manim. Aš su rantom pa-grebojau ir apčiuopiau tykų-šaltų, kad net man dukų užėmė ir pasirciau an vietos, ir jau nevažiaunykas ir nepaliceiskas buvau, ale trupas.

Ale dar turėjau nodziejos gyvenc, tai visu sveikatu su strielbos laži kad gniūz-terėjau, tai ir dukas atsigavo man. Paskui sušaukiau visus ir parodziau dzyvus. O tai guvo gyvatį, toj paci kų anoj gromatoj ra-šiau. Buvo ko dzyvyvcis: sepcynių suvirš pė-dų.

Tokių zmejų užmušys, turiu nodziejų ilgai pagyvenc ir dar ne vieny gromatų jumis parašyc. Jei jums mano gromatos to-kios mados pazdabos, tai man ciesiog para-šykite per Tėvynę, o aš jums daugiau para-PALICEISKAS BARAVYKAS.

šysiu.

Su po dzievu

Vejelė

Vieną gražią aš dieneļ
Pjoviau, dabinau vejeļ.
Tai dar buvo anksti rytą —
Greit žolėl dar nevyto:
Dar žalia ji begulėjo,
Bet lyg verkė — gal skaudėjo...
"Neverk — tave tik dabinu,
O ne mirtį tau gaminu.
Šaknų tavo aš neliesiu;
Padabines dar plesiu;
Tu vėl augsi ir klestėsi,
Ir praėiv vėl žavėsi!"
J. NAUJALIS.

S. L. A. Dvylikto Apskričio Suvažiavimo Protokolas

SLA dvylikto apskričio suvažiavimas įvyko rugpjūčio 30 d., Herrin, Ill. Suvažiavimą atidarė pirm. A. Radzunas, paskirdamas į mandatų komisiją šiuos dalyvius: V. Urboną, SLA 311 kp. delegatą ir K. Petrauską, 181 kp. delegatą.

Kol komisija tvarkė mandatus, buvo pakalbėta apie SLA reikalus.

Po to, mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja tik dviejų kuopų atstovai: 181 kp. vienas delegatas ir 311 kp. keturi delegatai. Visi delegatai atstovauja 100 narių.

Nutarta delegatams ir valdybai suteikti sprendžiamą balsą, o svečiams — patariamą.

Į rezoliucijų komisiją išrinkta A. Yantūšas, U. Urbonas ir Z. Simokienė.

Praeito suvažiavimo protokolas perskaitytas ir priimtas.

Valdybos ir delegatų raportai priimti.

Apie SLA 42 seimo eigą ir nutarimus platų pranešimą padarė Z. Simokienė. Jos pranešimas priimtas, tik nesutikta kaslink mokėjimo 15 centų į "Kareivių Duoklių Fondą". Šiam seimo nutarimui suvažiavimas buvo priešingas. Tuo reikalu priimta ir rezolucija.

Kadangi suvažiavime dalyvavo tik dviejų kuopų atstovai, tai nebuvo galima nieko svarbaus ir nuveikti.

Suvažiavime dalyvavo apskričio valdyba: pirm. A. Radzunas, pirm. pagalbininkė M. Rivaitienė, sekretorius J. Sugdinis, išdinininkė Lankutienė, organizatorius J. Simokas ir išdo glob. V. Urban.

Nutarta kitą suvažiavimą laikyti West Frankfort, Ill.

Pirm. A. Radzunas, Sekr. J. Sugdinis.

Apie "Kareivių Duoklių Fondą"

Gerb. Tėvynės redakcija: paveikykite ir man tarti kelis žodžius reikale penkiolikos centų kareivių duoklių užmokėjimui. Pirmiausia, skaitydama Tėvynėje įvairias nuomones, o taipgi ir kai kurių Pildomosios Tarybos narių nuomones, suprantu, kad mokėjimas tų 15 centų yra labai patriotiškas dalykas, kad mūsų SLA nariai-kareiviai, kovoję už laisvę ir sugrįžę atgal, vėl bus, kaip buvo, SLA nariais. Bet čia kyla klausimas, ar tie nariai, sugrįžę iš karo tarnybos, norės prie Susivienijimo priklausyti? Antra, tas, kuris tą sumanymą seime įnešė, ar pagalvojo apie tai, kad mūsų tarpe yra tokių narių, kurie vos-ne-vos gali užsimokėti savo dabartines duokles, o čia dar ekstra 15 centų per mėnesį? Man išrodo, kad tai yra neapgalvotas įnešimas ir nutarimas.

Nesenai Tėvynės redaktorius sumanė, kad užmokėjimui duoklių už tuos narius, kurie negali, būtų rengama įvairios pramogos ir iš jų pelno pagelbėti neišgalintiems. Bet aš noriu pasakyti, kad yra lengva sumanyti, bet ne taip lengva įgyvendinti. Dabar su parengimais sunku, nes jau nebe tie laikai, kuomet lietuviai gausiai parengimus lankydavo; dabar parengimai dažniausia buna nuostolingi, o tik kai kada lieka šiek-tiek pelno.

Mūsų gerb. prezidentas F. J. Bagocius labai gerai aprašė šį reikalą. Bet, deja, niekas jį tai nekreipia domės. Čia paduosiu pavyzdį iš mūsų S. L. A. 212 kuopos. Kada pirmą sykį pasirodė Tėvynėje, kad seimas nutarė įsteigti "Kareivių Duoklių Fondą", tai susirinkime kilo nemažas lermas. Kai kurie nariai nepalančiai kalbėjo ir apie Pildomąją Tarybą. Po to rugsėjo susirinkime jau lankėsi nedaug narių ir jį prez. Bagocius ir sekretorius Viniko pranešimus Tėvynėje nekrepė jokios domės. Kai kurie nariai išmėtinėje, sakydami, kad anais metais uždėjo 5 centų ekstra mokesčių tik laikinai, o ir dabar tuos mokesčius tebemokame. Vėl kai kurie sakė, kad politikieriai neturi iš kur imti pinigų sau ant "good time", tai įsteigė "Kareivių Duoklių Fondą". Sakoma, kad jei mes mokėsime kareivių duokles, tai buk laimėsime karą. Nariai iš to tik šaiposi. Jie sako, kad jei mes pirsime Karo Bondusus, tai tuomet laimėsime karą, o mokėdami jį "Kareivių Duoklių Fondą" — mokėsime jį "politikierių" kišenioms, arba jie tuos pinigus išleis ant

"good time". Kiti vėl sako: "O kodėl svetimtaučių organizacijos tokių duoklių savo nariams neuždeda, bet turi tam tikslui fondus"...

C. K. Braze.

Redakcijos pastaba: — Talpindami šį brolio C. K. Braze straipsnelį, matome reikalo pastebėti, kas seka: 1) Kad gali būti tokių narių, kuriems tuos 15 centų sunku užsimokėti — tiesa. Bet tokiems nariams Pildomoji Taryba siulosi pagelbėti. Todel lai tokie nariai kreipiasi į Pildomąją Tarybą, o ji suras budus jiems vienai ar kitaip pagelbėti. 2) Pildomoji Taryba šį seimo nutarimą tik pildo, nes ką seimas nutaria — pildytina. O jei šio nutarimo nepildytų — galėtų atsirasti tokių narių, kurie kaltintų Pildomąją Tarybą už jo nepildymą. 3) Lermas brolio C. K. Braze kuopoje kilo gal tik del to, kad nariai nenorėjo išklausti, ką tuo reikalu praneša SLA sekretorius ir prezidentas. Jei būtų išklause, gal visai kitaip jį reikalą būtų žiūrėję. 4) "Kareivių Duoklių Fondas" gerai sukontroliuotas ir iš jo pinigai bus mokami tik už kareivių duokles. Tuo reikalu bus organe skelbiama pajamos ir išmokėjimai, ir visi nariai galės matyti, kam tie pinigai naudojami. "Good time" už juos niekas neturės. 5) Vien mokėdami už kareivius duokles, aišku, karo nelaimėsime, bet mokėdami už savo narius-kareivius duokles, pakelsime jų upą ir tuo nors dalinau prisidėsime prie karo laimėjimo. Juk skiedra po skiedrai — didelę kruvą pritašom. 6) Yra nemaža svetimtaučių organizacijų, kurios užsidėję net didesnes duokles, negu mes, kareivių paramai, bet del to nekelia nė mažiausio lermo.

Springfield, Ill.

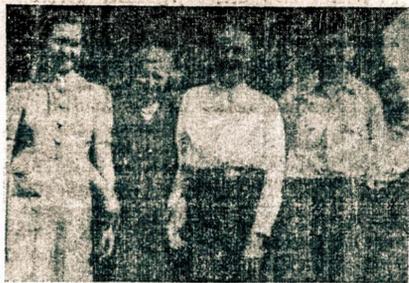
Iš SLA 158 kp. susirinkimo

SLA 158 kp. susirinkimas įvyko rugsėjo 6 d. Pirmininkas, atidarydamas susirinkimą, prašė užsilaikyti rimtai, svarstant kuopos ir organizacijos reikalus.

Visi kuopos viršininkai radosi susirinkime. Ligonių lankytojai išdavė raportą, pranešdami, kad turime du ligonius. Raportas priimtas su pagyrimu. Užbaigus kuopos reikalus, dar kartą svarstyta apie 15 centų mokėjimą. Ir vėl nariai rodė tam reikalui nepasitenkinimą. Kuopos nariai mano, kad reikia įieškoti būdų šį reikalą atitaisyti.

K. J. Civiškas.

Šimtanuošimtinė SLA šeima

A. Daujotienė (Vaišvilaitė), M. Vaišvilienė, P. Vaišvila ir sunas A. Vaišvila, t. šimtanuošimtinė SLA 300 kuopos šeima iš Auroro, Ill. Brolis P. Vaišvila jau per 19 metų eina šimtanuošimtinės kuopos išdinininko pareigas ir pavyzdinčiai veikia mūsų Susivienijimui. Butų gerai, jei ir daugiau tokių šimtanuošimtinių kuopų Auroroje rastųsi.

Baisi Sarmata Del tų Penkiolikos Centų

Penkiolika centų, yra pinigai ir už juos galima šį-tą nusipirkti. Todel gal del to kai kurie SLA nariai ir kai kurios kuopos puola Pildomąją Tarybą, išrasdami visokias priekabas, kad praitas seimas uždėjo 15 centų užmokėjimui kareivių duoklių. Randama visokių pasiteisinimų, buk yra biednų narių, kuriems ir taip jau sunku užsimokėti duokles, buk senesni nariai turi apiešiti Susivienijimą del tų 15 centų, buk tokių duoklių uždėjimas nėra sulig konstitucijos ir tt. ir tt.

Bet, kiek man teko patirti, tai tie senieji nariai mažai priešinasi tų 15 centų užsimokėjimui. Bet priešinasi tokie, kurie uždėba nuo 40 iki 60 dolerių per savaitę. Todel gerai, broliai ir seserys, kurie turite tokią mielaširdingą širdį del tų, kuriems sunku tuos 15 centų užsimokėti. Bet kodėl jusios kietos širdys del tų mūsų brolių-kareivių, kurie tarnauja kariuomenėje ir kurie kenčia vargą ir net aukvoja savo gyvastis išsaugojimui mūsų laisvės, o mes, budami namie, ir ramiai begyvendami, keliamo lermą, kad reikia už kareivius po 15 centų kas mėnesis mokėti? Iš to reikia daryti išvadą, kad kai kurie mūsų broliai ir seserys galvoja, jog tegul tie mūsų broliai kareiviai vargsta ir žūsta. Bet tai būtų nežmoniška ir ne fraternališka.

Gal kai kas pasakys, kad kareivis nieko negaus už tuos 15 centų, o tik pašalpagavis. Bet aš noriu pasakyti, kad po praeito karo man teko matyti daug tokių, kurie buvo amžinai suluošinti: be kojų, be rankų ir be akių, o dabartinis karas yra dar aršesnis, todel nors ir nemanome, kad ir po šio karo bus tokių suluošintų kareivių mūsų narių, bet, aišku, taip atsitiks ir prieš mūsų nenorą, o gal-tuomet SLA seimas nutars tokiems nelaimingiems užmokėti pomirtines esant gyvais ir tokiu budu bus jiems didelė pagalba. Taipgi gal kas nors pasakys, kad tokius invalidus užlaiko valdžia. Tiesa, valdžia užlaiko, bet daug dar truksta ir prie valdžios užlaikymo.

Taipgi nebutų keista, jei tą didelį lermą keltų paprasti-eiliniai nariai, bet dabar jį kelia buvę Pildomosios Tarybos nariai, buvę seimų delegatai ir žinanti SLA įstatymus, o taipgi net buvę praeito seimo delegatai, kurie patys stoji už įsteigimą "Kareivių Duoklių Fondą", mokant jį po 15 centų kas mėnesis kareivių duoklių užmokėjimui. Ir po to, kai seimas šį nutarimą pravedė, tai tie žmonės puola Pildomąją Tarybą, kam ji pildo seimo nutarimą. Bet, iš kitos pusės, jei Pildomoji Taryba nepildytų to nutarimo, tai man rodos tie patys žmonės paveiktų taip, kad nė vienas dabartinės Pildomosios Tary-

bos narys negautų nė po viena balsą sekančiuose rinkimuose, nes jie agituotų, kad Pildomoji Taryba nepildo seimo nutarimą, kuomet seimas yra viskas.

Man rodos, kad vietoje puolimo Pildomosios Tarybos, mes turėtume džiaugtis, turėdami tokius pareigunus, kokius dabar turime. Bet čia dabartinis Pildomosios Tarybos kaltinimas eina ne dėl tų 15 centų apmokėjimui, o dėl už kareivius, kurie mus gina, kaip paukštelius savo guštose nuo priešų, bet tai daroma su kitokiu tikslu ir mintimi, ir man rodos, kad sarmata taip elgtis fraternališkos organizacijos nariams!

F. Jurkus, SLA 133 kp. pirm.

Pranešimas S. L. A. 4 Apskričio Kuopoms

SLA 4 apskričio metinis suvažiavimas įvyks spalio 11 d., 1942 m., Lietuvių Svetainėje, 24 Galway St., North Manchester, Conn., nevēliau kaip 10:30 val. ryte.

Delegatai, kurie išrinkti į šį suvažiavimą, malonėkite visi atsilankyti, atsivesdami mandatus ir gerus sumanymus.

Šis suvažiavimas yra svarbus Susivienijimui ir mūsų lietuviams, nes bus iš eilės S. L. A. 4 apskričio 30 suvažiavimas, kuriame turime gražiai ir įspudingai tą sukaktį apvaikščioti. Tą apvaikščiojimą tik tuomet gražiai apvaikščiotsime, kuomet visi delegatai atvažiuosdami į suvažiavimą atsi- vesime gerų įnešimų del 4 apskričio naudos, SLA gerovės ir lietuvių tautos gerovės.

Kuopos, kurios dar nepri- siuntėt man mandatų ir statistikų blankų, malonėkite prisiųsti.

V. Vitkauskas, SLA 4 apskr. sekr.

Ambridge, Pa.

Militariškos laidotuvių

Čia nesenai numirė Pasaulinio Karo veteranas, Steponas Evolga, sulaukęs apie 52 metus amžiaus. Kadangi jis priklausė prie legionierių, tai jie atliko iškilmingą patarnavimą ir jį palaidojo su militariškomis apeigomis.

A. a. S. Evolga priklausė prie SLA 169 kp. su visa savo šeima. Jis taipgi priklausė ir prie LDS. Todel gėlių buvo nuo įvairių draugijų: puikus būkietas nuo SLA 169 kuopos, kitas nuo LDS ir nuo legionierių. Buvo daug gėlių taipgi nuo šeimynos, vietinių ir iš tolimesnių kolonijų giminių: nuo O. Marcinkevičių iš Cleveland, O., nuo O. Kiskelių iš Springfield, Ill. ir kašnyų.

A. a. S. Evolga numirė veterano ligoninėje, Aspinval, Pa., rugsėjo 12 d., trumpai pa- sirges. Palaidotas rugsėjo 15 d. airių kapinėse su bažnytinėmis apeigomis iš airių šv.

Veronikos bažnyčios. Lydėjo apie 16 mašinių važiuojančių žmonių.

Dideliame nuliudime velionis S. Evolga paliko pačią ir dukterį Noną Evolgiūtę, kuri lietuviškai kalba, rašo ir dalyvauja lietuvių veikime.

Velionis S. Evolga paėjo iš Kauno. Amerikoje pragyveno apie 35 metus. Amerikon atveštas dar kai mažas buvo ir čia lankė mokyklą. Buvo geras žmogus. Sutikime gyveno su visais. Taipgi netingėjo padirbėti: jei SLA kuopa turėjo bent kokį parengimą, tai a. a. S. Evolga visuomet noriai dirbo.

Lai buna Steponui Evolgai lengva išsėtis šioj svetimoj Amerikos žemelėj, už kurią jis Pasauliniame Kare kariavo.

B. Gramba.

Castle Shannon, Pa.

Iš SLA 266 kuopos veikimo

SLA 266 kp. susirinkimas įvyko rugsėjo 6 d. Šiame susirinkime vėl kilo nesmagumų del tų 15 centų. Kada kuopa buvo pasiturinti, tai užmokėjo už narius po du mėnesius — po 15 centų. Bet toliau kuopa negali išsitiesti.

Taipgi mums išrodo, kad tų duoklių mokėjimas nėra reikalingas ir kad tik išmislas kelių Pildomosios Tarybos narių, arba Olio. (Tai yra nutarimas SLA praeito seimo. Pildomoji Taryba tik pildo tą nutarimą, o Olis irgi maža bendro su šiuo seimo nutarimu turi — Red.)

Kviečiame visus SLA 266 kuopos narius dar sykį susirinkti spalio 6 dieną, 1 val. popiet, pas P. Laurinaitį, ir pažiūrėsime, ką galėsime padaryti.

P. Laurinaitis, SLA 266 kp. prot. sekr.

Kuopų susirinkimai

NEW YORK, N. Y. — SLA 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 2 dieną, 8 val. vakare, SLA Centro patalpose, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. Visi nariai ir narės atsilankykite ir užsimokėkite užvilktas mokeskis, kad neliktumet suspenduoti. — H. Miliauskaitė, sekr.

LOS ANGELES, CAL. — SLA 75 kuopos susirinkimas įvyks spalio 9 d., 7 val. vakare, 246 So. Hill St. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. Ateidami, atsiveskite kandidatų prirašymų prie SLA 75 kuopos. — N. Mockus, sekr.

NIAGARA FALLS, N. Y. — SLA 270 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 4 d., 1 val. popiet, šv. Jurgio svetainėje, 19-th ir East Falls Sts. Visi nariai malonėkite atsilankyti. Turime daug reikalų apsvartymui. Atsiveskite kandidatų prirašymų prie SLA 270 kuopos. — Wm. Stulpinas, sekr.

LOWELL, MASS. — SLA 173 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 4 d., 3 val. popiet, priprastoje vietoje. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti, nes turime svarbių reikalų aptarimui. — L. Petkevičius, sekr.

BALTIMORE, MD. — SLA 64 kuopos sekančias susirinkimas įvyks spalio 2 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, prie Hollins ir Parkin gatvių. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti ir užsimokėti duokles. Taipgi nepamirškite kareivių mokesčius. — Ona Lukas, sekr.

LAWRENCE, MASS. — S. L. A. 41 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 4 d., 2

val. popiet, L. U. Klubo svetainėje. Iki šiol susirinkimai buvo laikomi trečdienio vakarais, bet dabar, atėjus žiemos sezonui, vėl atkeliami į sekmadienius. Gerb. narės ir nariai įsitėmykite gerai, kada įvyks susirinkimas ir atleikite jį sekamą susirinkimą, nes turėsime netik kuopos, bet ir apskričio daug svarbių reikalų svarstyti. — M. Stakionis.

DETROIT, MICH. — SLA 352 kuopos narių atyda: praėjus vasaros sezonui, SLA 352 kuopos susirinkimai bus laikomi pirmą valandą popiet, pradedant sekmadienį, spalio 4 dieną. Meldžiū narius įsitėmyti ir atsilankyti į susirinkimą laiku. — J. Overaitis, sekr.

HAZLETON, PA. — SLA 45 kuopos susirinkimas įvyks spalio 4 d., 2 val. popiet, K. Markevičiaus name, 316 E. Diamond Ave. Meldžiū visus draugus ateiti į susirinkimą ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. — J. Paulavicius, sekr.

SHENANDOAH, PA. — S. L. A. 303 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 4 d., 1 valandą popiet, Lenkų Tautiškoje svetainėje, kampas Lloyd ir Chestnut Sts. Meldžiū visus narius ir nares ateiti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. — J. Paulavicius, sekr.

WILKES BARRE, PA. — SLA 115 kuopos susirinkimas įvyks spalio 4 d., 1 val. popiet, 325 E. Market St., Lietuvių Progresyvio Klubo svetainėje. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes delegati išduos raportą iš 7 apskričių suvažiavimo, ir užsimokėkite savo mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. — J. Adomaitis, sekr.

SLA Karo Fondas

Parama SLA Nariams Kareiviams

Susivienijimas didžiuojasi savo nariais kareiviais, stojusiais garbingon Amerikos kariuomenėn apginti mūsų laisvą demokratinį gyvenimą ir jų didžiojo pasiaukojimo įvertinimui apmoka jų visas apdraudas duokles.

Žemiau telpanti atskaita parodo, už ką ir kiek duoklių užmokėta iš Narių Kareivių Duoklių Fondo.

Duoklės užmokėtos rugsėjo 26 d., 1942 m. iki gruodžio 31 d., 1942 m.

Rugsėjo 26, 1942

Kp. No.	Miestas ir Vardas	Nario No.	Apr. Skyr.	Apr. Suma	Užmokėta Duoklių
22 kp., Steubenville, Ohio:	B. Wilson	57287	C	1,000	10.50
	A. Nevlis	57909	P	1,000	12.39
24 kp., Glen Lyon, Pa.:	Dr. J. P. Matikewicz	60556	N4	150	1.72
42 kp., Grand Rapids, Mich.:	A. Bernotas	53683	III	600	3.55
	A. Zemaitis	58459	III	600	2.84
	Dr. F. A. Adams	61238	N3	250	7.14
	A. P. Čižauskas	61240	N3	500	4.40 (Iki liepos)
46 kp., Terre Haute, Ind.:	P. Jurgaitis	55052	III	600	4.75
88 kp., E. White Plains, N. Y.	J. Barauskas	55531	III	600	3.40
85 kp., Edwardsville, Pa.:	J. Parulis	54605	IV	1,000	5.15
116 kp., Swoyersville, Pa.:	J. Liepa	19625	I	150	1.50
	J. Matusėvičius	58184	IV	1,000	6.18
131 kp., Norwood, Mass.:	F. V. Mučinskis	59467	A	500	3.40 (Iki liepos)
145 kp., Byesville, Ohio:	A. Velavičius	56093	II	300	1.64
153 kp., Du Bois, Pa.:	J. Valentukonis	40931	IV	1,000	5.15
	J. Kukanauškas	56593	II	300	2.46
	T. Jonušonis	57231	I	150	1.40
	P. Dirvonas	58579	II	300	2.46
	J. Ivoška	58694	II	300	2.05
	A. Valunas	59662	D	500	4.70
153 kp., Du Bois, Pa.:	W. F. Yonushonis	60366	N2	1,000	11.30
	T. Yonushonis	61137	N3	500	9.95
155 kp., Bend, Ill.:	S. Hausback	58797	A	250	2.52
157 kp., Youngstown, Ohio:	G. Lukis	54987	II	300	2.46
	J. Derin	55116	III	600	2.72
	V. Subonis	55316	III	600	4.06
	E. Tamulionis	58498	III	600	2.72
	A. Maskoliunas	59112	A	500	5.74
	J. Rodgers	62236	N1	1,000	7.70
158 kp., Springfield, Ill.:	Dr. A. T. Kwedar	60461	N3	250	5.90 (Iki liepos)
179 kp., Zeigler, Ill.:	A. Petrauskas	54553	I	150	1.68
181 kp., Herrin, Ill.:	J. Ravaitis	54427	I	150	.84 (Iki liepos)
	Ch. Lenkutis	60014	G	1,000	18.65
	A. Lenkutis	62875	N1	2,000	17.85
192 kp., New Kensington, Pa.:	V. Sakalauskas	56267	II	300	2.15
	W. F. Daugerdas	58386	II	300	2.15
	P. Carroll	59819	A	500	7.70
	W. W. Carroll	61215	N1	500	11.00
232 kp., Thomas, W. Va.:	A. Kranauskas	48359	IV	1,000	3.09
	J. Žižūnas	56198	III	600	2.72
	A. Kukis (Cook)	58559	IV	1,000	6.80

Iki sausio 1 d., 1943, Orderio No. 2114 \$216.51 Nuo pradžios iš viso išmokėta \$787.58

M. J. VINTKAS, SLA sekretorius. (Daugiau bus)

Protokolas

SLA 42-RO SEIMO, ĮVYKUSIO BIRŽELIO 29 D., LIEPOS 3 D., HOTEL WILLIAM PENN SALEJE, PITTSBURGH, PA.

(Tąsą sekretoriaus raporto)

INVENTORIUS

	1940 m.	1941 m.
Raštinės inventorius	\$2,197.74	\$1,977.97
Spaustuvės inventorius	5,399.66	4,859.70
Redakcijos inventorius	377.62	339.86
Administracijos inventorius	96.14	86.53
Knygos	9,578.07	9,612.76
Kuopų knygos	117.17	403.42
SLA ženkleliai	147.18	149.18
Kvity knygėlės	17.50	5.00

Inventorius \$17,931.08 \$17,127.42

Mišrusis fondas bendrai, sulig jam paskirtų darbų, yra silpnas. 1940 m. šis fondas turėjo vos tik \$3,815.75 įskaitomo turto. Padalinus tą turta ant aštuonių fondų, kurie sudaro miršusių fondų, mes turėjome vidutiniai vos tik \$900 pripažinto turto atskiram fondui. Tokis stovis, aišku, negalėjo leisti tam fondui tinkamai veikti ir todėl reikėjo įsikišti budų jo patiprinimui. Plačiau pasitarus su valstijų egzaminieriais ir valstijų departamentais, gavau jų sutikimą ir leidimą šio fondo turto sudėtį pertvarkyti. Tokis pertvarkymas pakėlė įskaitomą turta iki \$14,000. Prie to viso įvedžiau stropų suvaržymą ir ekonomiją šio fondo išmokėjimuose ir tokiu būdu įskaitomą turta pakėliau iki \$17,000.00.

Tas reiškia, kad šis seimas galės daryti daug drąsesnius nutarimus kultūrinis ir tautinės veiklos paremimui bei vykinimui, negu tas buvo galima daryti pereinamam seimui. O tų darbų, kuomet pasaulinio karo liepsnomis apimta visa mūsų tauta, mūsų išveivija, mūsų nauja tėvynė — Amerika, nuo mūsų laukia. Ne mano pareigų srityje yra daryti šiam seimui tokiems darbams rekomendacijas. Seimo delegatai, daugelio tokių darbų ir tokių kovų veteranai, mokėsite kaip toje kovoje pagelbėti, kaip savo labdarybės ranką nukentėjusiems ištiesti. Savo pareiga skaičiau suksoliduoti tik liuso turto šiame fonde kiek galima ir šiuo turu garbės pranesti jums, kad šiame fonde dabar randasi liusų pinigų suviršum \$15,000.00.

X. Lėšų ir Tėvynės Fondai

Atliekamų darbų atžvilgiu, tai lėšų fondas yra svarbiausias fondas. Šio fondo įtaką jaučia kiekvienas mūsų organizacijos darbuotojas, nes visos Susivienijimo administravimo išlaidos, kaip algos, nuomos, kaucijos, paštas, telefonai, vajų lėšos, įvairi darbininkų aprauda, investicijų operavimas ir tt. turi būti išmokamos iš lėšų fondo. Įstatymai griežtai draudžia mokėti tiesioginiai ar netiesioginiai by kokiais administravimo ar operavimo išlaidas iš kitų fondų.

Delegatams ir nariams svarbu suprasti tokį valstijų griežtą nusistatymą nedaleisti išlaidoms naudoti jokių kitų pinigų, kaip tik lėšų fondo pinigų. Supratę tą įstatymų apribėjimą mes matysime, kad bendras Susivienijimo turas, nežiurint jo didumo, nepaliečia administratyvių darbų plotmės. Mūsų administratyvių darbų eigą susiaurina arba išplečia lėšų fondo išteklius. Todėl galima sakyti, lėšų fondo stovis yra atvaizdu mūsų veiklos stovio.

Bendrai, lėšų fondo išlaidos, kaip ir Susivienijimo darbai, gali būti neriboti, de ja, lėšų fondo įeigos yra griežtai apribotos.

Lėšų fondo įeigos susidaro iš dalies tų 15 centų, kuriuos nariai sumoka kas mėnesis Susivienijimo reikalams, kurių tikta 7 centai eina lėšų fondui. Reiškia Susivienijimas gauna tikta 84 centus į metus administravimui apraudos nario reikalų. Tas yra labai mažai. Nariai, kurie priklauso prie ligoje pašalpos skyriaus, dar moka lėšų fondui po 10 centų kas mėnesis. Įstojimo mokesčių į apraudos skyrių nėra. Vietoje įstojimo mokesčių, nauji nariai dabar moka 3% ir 10%, o vaikų skyriuje 20% "lodavimų" prie savo duoklių.

Be virš nurodytų įeigų, lėšų fondas dar gauna pajamų iš to, kas lieka iš pirmųjų metų duoklių. Sulig "Preliminary Term" taisyklių, pirmų metų pomirinė yra išmokamos iš pirmų metų duoklių, o kas lieka, tai gali būti panaudota lėšų fondui išmokėjimui daktarų, organizatorių atlyginimo ir kitų išlaidų. Pavyzdžiui, 1941 metų lėšų fondo įplaukos pasiskirstė, maž daug, sekamai:

Apraudos narių duoklės po 7c.	\$12,274
Ligoje pašalpos narių duoklės po 10c.	13,138
Lodavimas ir lig. paš. įstojimas	3,278
Preliminary Term	12,629
Įvairių įplaukų	850

Viso \$42,169

Lėšų Fondo Stovis

Metai	Įplaukos	Išlaidos	Išmokėta "Tėvynės" deficito	Balansas
1941	\$42,169.04	\$36,919.98	—	\$8,631.13
1940	43,621.40	36,529.52	\$4,976.65	3,382.12
1939	41,846.17	39,842.92	5,542.51	1,266.89
1938	30,353.67	37,178.57	3,689.00	4,806.15
1937	33,801.85	2,098.36	—	15,345.65
1936	35,631.66	29,717.48	—	10,642.02
1935	28,063.63	28,895.86	—	4,727.88

Lėšų fondo balansas nurodo kiek pinigų turėjome bankuose, tačiau prieš tuos balansas visuomet budavo

tam tikra suma pripažintų, bet dar neišmokėtų sąskaitų. Tokių sąskaitų sumos įvairiais metais buvo:

Metai	Suma neišmokėtų sąskaitų	Tikras balansas
1941	\$12,528.06	\$3,047.19sk.
1940	12,589.17	8,945.05sk.
1939	1,266.89	9.24
1938	987.47	3,818.68
1937	444.98	14,900.07

Skaitlinės sustatytos tamsiomis cifromis ir pažymėtos sk. reiškia, kad tais metais gruodžio 31 d. lėšų fondas turėjo tokią sumą skolos.

Dabar, birželio 16 d., 1942 m., banke pinigų turime \$2,825.66, o neišmokėtų bilų turime \$4,836.63.

Jei ne "Tėvynės" leidimo deficitų padengimas lėšų fondo pinigais, kurie per tris metus sudarė \$14,208.16 sumą, tai lėšų fonde deficitai nebūtų sudarę taip nemalonus padėtis.

Vienas opiausių Susivienijimo klausimų, tai silpnumas lėšų fondo. Nežiurint to, kad dabar vedime SLA reikalų yra daromi visi galimi taupumo žygiai; nežiurint to, kad Centro darbininkų mokamos algos mažos, kad ekonominė depresija, nauji apraudos skyriai, nauji seimų ir Pildomosios Tarybos nutarimais Centru sudaryti darbai, nauji ir seniaus nebuvo darbai su perimtomis nuosavybėmis, morgičiais, bondais, darbai kylanti iš nuolatinių besikeičiančių valstijų reikalavimų — patvarkymų ir tt. — padvigubino, o kai kur ir patrigubino ir bendrai pasunkino Centro darbus, ir nežiurint to, kad Centro darbininkų skaičius nepadidintas, kad jų algos netik per daugelį metų nepakeltos, bet dar seniaus numatytos algos iki šiol neatstatytos į buvusį laipsnį; nežiurint to, kad organizacijos sekretorius ir veikianti Pildomosios Tarybos nariai dirba Susivienijimui, palyginamai, už mažą atlyginimą — lėšų fondas vis nespėjęs.

Kodel taip yra ir ką daryti, kad padėtį pataisyti?

Pasigilinus kiek į lėšų fondo išlaidas mes pastebėsime, kad iš tų \$37,000.00, kuriuos SLA išleidžia, SLA Centro raštinė išleidžia tikta apie \$15,000 metams, įskaitant darbininkų ir SLA sekretoriaus algas, pašta, telefoną, rendą ir raštinės išlaikymą. Likusioji dalis išlaidų yra sudaroma įvairių kitų išmokėjimų nuošaliai nuo tiesioginių Centro darbų. Yra tai įdomi proporcija.

Iš šių atskaitų aiškiai matosi, kad turime ieškoti budų kaip sumažinti lėšų fondo išlaidas. Sumažinti pagrindinius administravimo išlaidas be skriaudos Susivienijimui, tuo tarpu neatrodo galimu, bet pagaliau pagrindiniai administracijos kaštai ir nesudaro didžiausią dalį lėšų fondo išlaidų. Nemažo taupumo budų galima pasiekti, jei seimas rinktų kiekvienos pastovios komisijos narius iš vieno miesto. Tokia praktika nereikalautų plataus susirašėjimo nei suvažiavimų tarpe narių. Taipgi reiktų kuopų valdyboms ir veikėjams venkti bereikalingų susirašėjimų su Centru ar su Pildomosios Tarybos nariais. Tie tukstančiai laišku, kurie yra dabar rašinėjami, dažnai smulkiais ir beprasimais reikalais, kainuoja daug pinigų netik pašto ženkleliais, bet popiera ir darbu. Kuopų valdybos, veikėjai ir nariai gali daug prisidėti prie taupumo, atliekant savo pareigas ir susirašėjimus pilnai, tvarkiai ir griežtai sulig tvarkos išdėstytos įvairiuose nurodymuose. Tokiu budu bus galima išvengti vieno, kito Pildomosios Tarybos suvažiavimo ir butinus suvažiavimus žymiai sutrumpinti. *odžiū, taupumo pastangos turi būti daromos visu, o ne vien tik Centro. Centro taupumas pereinai metais jau buvo nurodytas pradžioje šio raporto. Smulkaus taupumo srity mes stovime gerai.

Didžiojo, t. y. pagrindinio taupumo srity mūsų veikėjai dažnai pamiršta, kad kiekvienas naujai pasiulytas darbas yra susijęs su naujomis išlaidomis. Jie taipgi pamiršta pasvarstyti, ar nauju darbu sudaromos išlaidos yra proporcingos numatomi naudai. Taip pasimiršus sudaroma daug darbų ir jų išlaidos viršija mūsų organizacijos išgales.

Prie laikino nusilpnėjimo lėšų fondo prisidėjo mūsų perei pirmi du vajai ir įvairios skubotu budu vykdomos inovacijos. Tačiau iš tų sunkumų jau išeiiname ir bandykime mūsų bestiprėjantį lėšų fondą vėl neapsunkinti išvengiamais darbais ir išlaidomis.

TEVYNĖS FONDO STOVIS

Metai	Įplaukos	Išlaidos	Deficitas	Balansas
1941	\$13,355.54	\$13,063.85	—	\$291.69
1940	13,372.53	18,349.18	\$4,976.65	—
1939	12,963.61	18,506.12	5,542.51	—
1938	12,690.37	17,133.98	3,689.00	—
1937	12,849.18	14,461.72	—	754.61
1936	13,161.83	15,635.20	—	2,367.15
1935	12,751.45	14,658.20	—	4,840.52

Tėvynės fondo įplaukas sudaro narių duoklės po 7c. į mėnesį, reiškia 84 centas per metus, Tėvynės prenumerata, garsinimai ir spaudos darbai.

To fondo išlaidose priskaitoma redaktorius ir spaustuvės darbininkų algos, laikraštine popiera, laikraščio paštas, ekspedicija, pašalas, elektros įjega, gazas, metalas ir mašinų aptaisymas. Tėvynėi neskaitoma rendos, šviesos, administracijos, raštinės popieros ir reikmenų, telefono, ugnies apraudos, Social Security, unemployment ir workmens compensation apraudos, pašto ženkleliai, korespondencijai ir už sugražinamus Tėvynės egzempliorius apmokame iš lėšų fondo. Kad nors dalimai tų išlaidų sugražinti lėšų fondui, tai vieno raštinės darbininko algą priskaitome Tėvynės fondo išlaidoms.

Susivienijimas turi pilną savo spaustuvę. Turi linotypą ir taip vadinamą "flat bed" presą. Presas yra geras knygų spausdinimui, bet laikraščiai yra per

pavalnus ir už tai spausdinimas gana brangiai apseina. Tėvynės spausdinimas iki mano užėmimo SLA sekretoriaus vietos, kainuodavo sekamai:

Metai	Spaudos išlaidos
1929	\$21,892.53
1930	21,987.46
1931	21,023.57
1932	20,888.45

Pertvarkius spaustuvę buvo galima 8 pusl. Tėvynės spaudinimo išlaidas metams sumažinti iki \$16,500.00 vidutiniai imant. Tačiau kuomet įplaukos siekia tikta apie \$13,000, tai išvengimui deficitų ir valstijų departamentų pakartotinių pastabų, kad mes per daug pinigų leidžiame laikraščio palaikymui, Tėvynę laikinai sumažinom iki 4 ir 6 puslapių kol bus galima atsigausti iš deficitais sudarytų nuostolių. Tie nuostoliai netik nušlavė Tėvynės fondą, bet pradėjo nušluoti ir lėšų fondą.

Kadangi 6 puslapių laikraštį negalima ant mūsų preso spausdinti, tai spaudos darbus turėjome atiduoti kitai spaustuvei. 1941 metais 4 ir 6 puslapių Tėvynės išleidimas mums kainavo \$13,063.85, o 1940 metais, 8 puslapių, kainavo \$18,349.18, t. y. suvirš \$5,000 daugiau. Tokia ekonomija suteikia progos šiaip taip subalansuoti Tėvynės fondą. Pavyzdžiui, 1941 m. Tėvynės fondui atliko \$291.69. Šiais 1942 metais, leidžiame Tėvynę 6 pusl. ir taip leidžiant išstus metus, numatoma, kad vėl susidarys deficitas Tėvynės fonde šių metų pabaigoje.

XI. Bendri Reikalai ir Bendras Stovis

Bendras Susivienijimo stovis jo narių ir išduotos apraudos atžvilgiu, palyginus su kitomis fraternalėmis organizacijomis, yra geras. Palyginimas to stovio su mūsų kaimyniniais susivienijimais, jau buvo suteiktas SLA Prezidento raporte. Palyginus tą stovį su 174 didžiulių fraternalių organizacijų stoviu, yra taipgi geras.

Pavyzdžiui, 174 fraternalių organizacijų nariais stovis sekantis:

1940 m.	7,488,010 narių
1941 m.	7,592,010 narių

Prieauglis 104,000 narių
Prieauglio nuosimtis 1.39%

Susivienijimas narių turėjo:
1940 m. 15,582 narių
1941 m. 15,866 narių

Prieauglis 284 nariai
Prieauglio nuosimtis 1.82%

Reiškia Susivienijimas proporcingai paaugo narių skaičiumi daugiau, kaip bendras prieauglis fraternalių organizacijų narių.

Tos pačios 174 fraternalės organizacijos turėjo išdavosios apraudos viso:

1940 m.	\$6,675,912,697
1941 m.	\$6,643,649,740

Sumažėjo \$32,262,957
Sumažėjimo nuosimtis 0.48%

Tuo pat laiku Susivienijimas turėjo išdavosios apraudos sekamai:

1940 m.	\$7,172,750
1941 m.	\$7,470,700

Padidėjo \$297,950
Padidėjimo nuosimtis 4.15%

Reiškia, tuo pačiu laikotarpiu, kai 174 fraternalių organizacijų išduota nariams apraudos suma sumažėjo 0.48%, tai Susivienijimo išduota jo nariams aprauda padidėjo net 4.15%.

Šis palyginimas netik suteikia mums raminančių žinių apie Susivienijimo gerą laikymasi narių ir apraudos atžvilgiu, bet taipgi parodo kaip kolosaliai didelė yra nariams ir išduotos apraudos suma fraternalių organizacijų šeima. Mūsų Susivienijimas yra tos šeimos gyvas ir veiklus narys.

Paini Susivienijimo Biznio Sudėtis

Turime visos eilės SLA kuopų įnešimus šiam seimui Susivienijimo administravimo ir Pildomosios Tarybos rinkimų reikalais. Mano supratimu, seimas neprivalo lengvai ranka numoti į tuos įnešimus, kurie paremti kuopų viršininkų, ypatingai finansų sekretorių, pareigose sutiktais painumais narių reikalų aptarnavime. Todėl bent pripuolamai pažvelgkime į Susivienijimo biznio sudėties painumą.

Kalbant apie visą Susivienijimo biznį ir jo administravimą reikia pastebėti, kad SLA biznio sudėtis yra kraštutiniai ir bereikalingai komplikuota ir paini. Vietoje turėti kokius 4 ar 5 fondus, mes turime net 12 fondų ir rengiamės dar daugiau jų įvesti. Vietoje vieno, seno N. F. C. apraudos skyriaus su keturiomis skirtingomis apraudos sumomis, \$150, \$300, \$600 ir \$1,000, mes dabar turime, priskaitant ir senuosius skyrius, net 16 įvairių apraudos skyrių ir, vietoje keturių skirtingų apraudos sumų, turime suviršum 120. Vien tik naujuose apraudos skyriuose turime 70 skirtingų apraudos sumų.

Pridėkim prie to skaičiaus narių paskolas, "paid-up" apraudos palydumus, bedarbių, studentų, kareivių ir tt. paskolas, ligoje pašalpas, įvairių investicijų, bondų, šėrų, morgičių operavimų, nuosavybių administravimą ir tt. ir tt. ir mes turime, biznio vedimo atžvilgiu, labai komplikuotą ir painų biznį. Tas negerai. Turime dėti visas pastangas įvairumą mažinti, o ne didinti. Tas butinai reikalinga paties Susivienijimo gyvybės saugumui. SLA biznio įvairumą tiek

turime sumažinti, kad ji pritaikinti dabartinei Pildomosios Tarybos rinkimų sistemai, arba rinkimų sistemą turime pakeisti, kad užtikrinti Susivienijimo reikalingam vedimui bent elementariškiausias patyrimo kvalifikacijas.

Beveik visos fraternalės organizacijos, kurių biznis yra panašiai komplikuotas, yra nustatę visą eilę reikalingo patyrimo kvalifikacijų statomiams kandidatams į jų biznio vedėjus. Susivienijimas, apsaugojimui savęs, turi tą patį padaryti: sumažinti savo biznio painumą, arba nustatyti aiškiai kokį patyrimą organizacijos reikaluose renkami viršininkai privalo turėti. Neturėjimas tinkamo patyrimo pracityje Susivienijimui jau kainavo suvirš pusę milijono dolerių nuostoliais. Tas gali atsitikti ir ateity, jeigu nenustatysim arba tinkamo patyrimo reikalavimų, arba nesuprastinsim viso biznio painumą iki tokio laipsnio, kad bile kas ji galėtų be pavojaus sudarymo nuostolių vesti.

Apraudos Departamentų Revizija

Pereitų, 1941 metų pradžioje, Valstijų Apraudos Departamentai darė SLA stovio reviziją. Ši revizija prasidėjo pirmadienį, sausio 13 d., 1941 m., ir baigėsi pirmadienį, kovo 17 d., 1941 m., taigi tęsėsi devynias savaites ir vieną dieną.

Revizija buvo daroma pasiremiant naujais įstatymais, ji buvo dvilypė: Apraudos Komisionierių Konvencijos ir Pennsylvania valstijos Apraudos Departamento. Ši revizija daryta atstovaujant visas valstijas, kuriose Susivienijimas yra įsiregistravęs.

Revizijos raportas, kuris išstisai tilpo Tėvynėje visų narių žiniai, bendrai paėmus, nieko naujo mums nepasako. Raportuojama ir rekomenduojama tas pats, ką mes patys nuolatos raportuodavome ir svarstydavome Pildomosios Tarybos suvažiavimuose, savo seimuose ir net savo kuopose. Bendrai paėmus, raportas randa viską tokioje budoje, kaip mes patys raportuodavome ir randa tokias klutis, kurias mes patys nariams pranešdavome. Skirtumai, kurie pasirodo, yra tik smulkus skirtumai.

Su šia SLA stovio revizija susijusių išlaidų sudarė apie \$5,500.00. Mano supratimu, šias nemažas išlaidas pilnai pateisina tas faktas, kad padaryta smulkmeniškai išsami SLA stovio revizija autoritetu visų valstijų, kuriose Susivienijimas įregistruotas ir po tokios revizijos niekas negalės jokių nepamatotų gaudų apie SLA stovį leisti.

SLA Trečias Vajus

Siame SLA seimų protarpy turėjome vieną vajų, kurį pavadino SLA Trečias Vajus.

SLA Trečias Vajus prirašymui naujų narių prasidėjo spalio 1 d., 1940 m., ir turėjo baigtis birželio 1 d., 1941 m. SLA Pildomoji Taryba, tačiau, panašiai kaip ir pereitų dviejų vajų, laiką pratęsė iki spalio 31 d., 1941 m., ir prie to paskelbė dviejų mėnesių specialų vaikų vajų, kuris baigėsi su gruodžio 31 d., 1941 m.

Bendros sąlygos prirašymui naujų narių būgy Trečio Vajaus buvo paliktos tos pačios, kokios buvo laike pirmųjų dviejų vajų, t. y. nariai buvo prirašomi be įstojimo mokesčių, su atlyginimu daktarams iš Centro ir buvo prirašomi prie naujų apraudos skyrių. Vajaus administravime, tačiau, buvo žymiai susiaurintas propagandinis darbas ir visokios kelionių, reprezentacijų, naujų narių įvedinimų ir literatūros išlaidos. Tokiu taupumu buvo manoma atsiekti du tikslus: viena, išvengti nereikalingų piniginių išlaidų ir, antra, panaudoti tik tokią propagandą, kurios pasekoje naujai prirašė nariai pasiliks nariai ir po to, kai vajuas laikas ir darbai pasibaigs. Iki šiol surinkti vajuas daviniai nurodo, kad tas bus atsiekta.

Kokios šio vajuas pasekmės buvo prirašyme naujų narių, jau raportavau. Todėl čionai suteikiu tikta vajuas operavimo žinias.

Bendros Vajaus Išlaidos

(Nepriskaitant Centro raštinės išlaidų)

Organizatoriams	\$8,264.59
Kuopų daktarams	1,626.50
SLA daktarui kvotėjui	476.00
Dovanos	610.00

Viso \$10,977.09

Apart piniginių išmokėjimų, Vajaus Komisija buvo nutarusi dar suteikti SLA Jubiliejinį Albumą dovanų tiems, kurie prisirašant užsimoka savo duokles už pilnus metus, tiems kurie prisirašys laike vajuas jaunametį, ir prisirašančiam jaunamėčiui arba jo tėvams ar globėjams. Iki šiol Albumų išdalinta 375 egzemplioriai ir dar lieka išdalinti apie 287 egzemplioriai, kuriuos pasiusime nariams prie pirmiausios galimos progos, kai tik užbaigsime nepaprastus skubuosius darbus.

Reikia prie šio pažymėti, kad išsiuntinėjimas SLA Albumo kaip dovanos nariams, sudaro virš \$300 išlaidų, kurios tokia suma padidina SLA Trečio Vajaus išlaidas. Pravartu šia proga priminti, kad be pažymėtų aktualių SLA Trečio Vajaus išlaidų, Centro raštinės tarnautojų atiduotas laikas vajui, spaudiniai, pašto ženklai, Albumų išsiuntimas ir tt. sudarė mažiausiai \$3,000.00 išlaidų. Tad konservatyviai apskaičiuojant SLA Trečias Vajus Susivienijimui sudarė mažiau \$14,000.00 išlaidų.

Vajaus išlaidas bandėme taip sureguliuoti, kad jos neviršintų "Preliminary Term", t. y. pirmų metų įstojusių narių sumokėtų duoklių sumos.

Visų "Preliminary Term" įplaukų iki 1941 metų pabaigos buvo \$12,629.46.

(Daugiau bus)

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA

Detroit, Mich.

"Miss Lithuania of Detroit" 1942 metams

P-lė Jera Steponaiciūtė, "Miss Lithuania of Detroit"

Pirmiausia turiu pasakyti, kad truputį pasivėlinau parašyti apie Dailės choro pikniką, kuriame buvo renkama gražuolė. Bet juk yra sakoma, kad geriau vėliau, negu niekad.

Taigi, sakyta piknikas įvy-

ko rugp. 23 d. Capital darže. Ryto metą oras atrodė šaltokas, bet popiet pasirodė skais-ti saulutė ir ėmė maloniai šildyti. Apie 2 val. prie darbo vartų pasirodė ilgos eilės automobilių. Jie skubinosi į dar-žą, kad galėtų pamatyti, kuri lietuvaitė laimės gražuolės ti-tulą.

Dailės choro mergaitės at-sivežė gražių gėlių ir pintinių, kurias papuošė tą vietą, kur lietuvaitės gražuolės turėjo būti sutiktos ir pagerbtos.

Apie šestą valandą vakare gražiai išpuosioje estradoje, pasirodė Dailės Choro pirmi-ninkas G. Rasko. Jis pasakė trumpą kalbą ir paaiškino, kad busias pradėtas gražuolių kontestas. Tačiau iki to svarbiojo kontesto busias pra-vestas vaikučių kontestas. Paskutiniame konteste daly-vausią vaikučiai nuo vienerių iki aštuonių metų amžiaus. Iš-rinkti reikėsia "karalaitę" ir "karalaitį".

Kontestui tvarkyti ir vesti Rasko pristatė H. Kapturau-

ką, energingą ir darbštų cho-ro nari.

Vaikučių konteste dalyvavo 24 mergaitės, iš kurių "kara-laitės" titulas teko Lucille Kazlauskiutei. Iš berniukų lai-mėtoju išėjo B. Vitale. Laimė-tojams buvo suteiktos pinig-i-nės dovanos, o kitiems kontes-tantams — saldainiai.

Kada pasibaigė vaikučių kontestas, prasidėjo gražuolių rinkimas. Buvo pirmiausia pa-šauktos visos užsiregistravusios kontestantės. Gražuolės vaikščiojo tarp gėlių ir pinti-nių, o teisėjai krapštė pakau-sius ir ilgai negalėjo nusitarti, kuri iš jų yra gražiausia, nes visos buvo parinktos, visos gražios.

Į teisėjų komisiją įėjo W. Petrikas, teatrų savininkas, dr. J. J. Sims, J. Kripaitis, Novakas ir Janušas.

Po ilgo svarstymo, teisėjai pagaliau sutiko, jog Jean Steponaiciūtė, 18 metų amžiaus (7645 Kentucky Ave.), turi paveldėti "Miss Lithuania of Detroit" titulą 1942 metams.

Pirmadienį visi trys didieji amerikoniški laikraščiai įsidė-jo išrinktosios gražuolės at-vaizdą, o taip pat paminėjo Dailės choro vardą.

Konteste antrą vietą laimė-jo Irene Galinskas ir trečią—Helen Gibson.

Kai gražuolė buvo išrinkta, tai p-lė Miškinis, praeitį metų kontesto laimėtoja, naujai lai-mėtojai uždėjo kaspiną su už-rašu "Miss Lithuania of Det-roit — 1942".

Pirmosios trys gražuolės buvo apdovanotos piniginėmis dovanomis. Kitos kontestantės taip pat gavo mažesnes dova-nas atminimui. Po kontesto vi-si linksmosios iki vėlomos.

Dailės choras ir rengimo ko-misija visiems Detroito ir apie-linkės lietuviams bei Dailės choro rėmėjams už tokį gau-singą atsilankymą į gražuolių pikniką taria širdingą ačiū.

P. Kučinskas.

Pittsburgh, Pa.

Pittsburgho lietuvių moterų veikimas

Pittsburgho lietuvių moterų ryšys atidarė lietuvių skyrių del padavimo War Savings Bonds and Stamps. Atidary-mas įvyks rugsėjo 16, pačia-me miesto centre ant Liberty Ave. ir Seventh Ave., 11 val. ryte. Programa atidarymą ve-dė p-nia E. P. Tarnapowicz. Programe dalyvavo WPA be-nas ir dainininkė p-lė Long, kuri sudainavo keletą dainų. Iš lietuvių buvo pakviesti pa-kalbėti: adv. E. Schultz, P. Dargis, J. K. Mažukna ir P. L. Pivaronas. Buvo keletas kalbėtojų ir iš valdžios atsto-vų. Pradėjus pirmam kalbėto-ju P. Dargiui kalbėti, pradėjo lyti; antram kalbėtoju adv. Schultz bekalbant taip lijo, kad privertė visus įieškoti vie-tos pasislėpti. Bet nežiurint, kaip smarkiai lijo ir progra-mas turėjo but nutrauktas, iš labai daug susirinkusių lietu-vių vienas paskui kitą ėjo prie lietuvių pastatytos budelės (Lithuanian Booth) ir pirk-o War Savings Stamps ir pildė blankas pirkimui War Bonds. Stampų tą dieną parduota už kelis šimtus dolerių ir priža-dų pirkimui padaryta už \$38,100.00.

Lietuvių booth yra pačiame miesto centre ir kiekvienam, atvykusiam į miestą, yra labai paranki vieta prieiti. Lietuvių booth'as bus atdaras kiekvie-ną paprastą dieną nuo 1 val. ryte iki 6 val. vakare, kur vi-sados rasis dvi lietuvių moterų, kurios parduos War Savings Stamps ir priims priža-dus (pledge) del pirkimo War Bonds. Lietuviai, kurie perka War Bonds, turėtų užsiregis-truoti lietuvių booth'e, kad gavus kreditą del lietuvių

Nedaro skirtumo, kur perk-i War Bonds — banke, pašte ar kur kitur — visados reikė-tų užsiregistruoti lietuvių booth'e. Jeigu manai pirkti už mėnesio ar vėliau, tą patį ga-li padaryti užsiregistruoda-mas, nes po registracijos nesi-priversta pirkti tuojau. Rei-kia atminti, kad visos booths, kokios tautos jos nebutų, ne-parduoda bondsų, o tik re-gistruoja pirkėjų prižadus, kaip kredita savo tautai. Kiekvieno lietuviu turėtų buti priderystė pagelbėti sudary-mui kogeriausio vardo ir kre-dito del lietuvių. Todėl kiek-vienas registruokimės lietuvių booth'e. Tokiu budu Amerikos lietuvių, kaipo ištikimi šios šalies piliečiai, sudėsim daug tuokiantčių dolerių, ir tukstan-čių lietuvių stoja į kariuonia-čių eiles, kad laimės šį karą už demokratiją, todėl mums lietuviams yra reikalinga žino-ti, kiek mes pasiatuosime ge-rais darbas, prisidedami lai-mėjimui šio karo. Broliai ir se-serys, remkime kiekvieną sva-rų lietuvių pridėto darbo, nes gal bus reikalingas šiam ka-rui užsibaigus.

Pittsburgho lietuvių mote-rims už tokį veikimą priklaus-o didelė garbė. Pirmininke to darbo ir tos moterų drau-gijos yra: B. Pivaronienė, pa-gelbininke M. Šimkienė. Mo-terys, kurios prižadėjo kas-dien po dvi dirbti lietuvių booth'e: B. Pivaronas, M. Šim-kus, E. Schultz, A. Young, E. Guckert, R. Virbickas, H. Masslon, M. Gray, B. Norkus, V. Šinkunas, B. Straviskas, J. Greblunas, M. Miller, G. Dargis, M. Mažukna, M. Stu-gen, A. Buėnes, N. Evans, A. Gutauskas, B. Lelionis, A. Marčiulaitis, O. Norris, A. Neapadzany, A. Genutis, M. Onaitis, A. Marčikonis, H. Skimas, M. Belke, M. Bar-čauskas, A. Pikiel, J. Jeznis, Jr., S. Bakanas, S. Johnson, M. Yoblansky ir C. Marčiulai-tis.

Lietuviai, kurie tą dieną pa-darė prižadą (pledge) pirkti War Bonds: Už \$5,000 G. Schultz; po \$3,000: J. M. Tamul, J. M. Greblunas; už \$2,000: Lietuvių Piliiečių dr-ja; po \$1,000: F. Radgers, J. Jez-nis, P. L. Pivaronas, J. B. Pi-varonas, P. Yutz, J. J. Šim-kus, M. Šimkus, J. C. Volk-vein, J. K. Mažukna, B. Pau-likonis, A. Solow; po \$600: R. Pazereckas, J. J. Veber; už \$550: A. Sutkaitis; po \$500: A. ir A. Komer, A. Katilius, S. Stulginskas, A. Alekna, P. Bernadišius, J. ir S. Šimkus, M. Mažukniene, C. ir D. Wentz, M. Cekanaukas; po \$400: P. Aglinskas, J. Petraitis; po \$300: Bombaras, I. Bambaras, E. Schultz; po \$200: J. P. Nebash, A. Šim-kunas, A. Sedlauskas; po \$100: V. Kruzelis, P. Jurgai-tis, J. Norris, J. Šimkus, Jr., L. Radgers, J. Pakrošnis, A. Yocis, E. Balonis, C. Marči-ulaitis, K. Leliušis, A. Marči-ulaitis, J. Kamorauskas, A. Paukštis, P. Stugen, D. A. Tamul, F. Savickas, M. Erisman, M. Savickas, D. Kalėda; už \$75: A. V. Kinder; po \$50: A. Kress, A. Urben, M. W. Duffe, V. Šinkunas, F. A. Lukšis, A. Wise, J. N. Pakrošnis, C. Bas-el, D. Termenas; po \$25: Liet. Moterų Klubas, M. San-da, K. Šinkunas, E. Leon, W. C. Schechter, F. Kress, R. Šinkunas, M. O. Sanda, P. A. Lokaitis, A. F. Gilius, P. Griffen, R. Kuchaka, W. Butch, J. Biržietis, M. Wise, L. Astrauskas, J. C. Luken, R. Šimkus, J. Bagaliskis, A. Martin, C. Šinkunas, H. S. Soltman, W. S. Neding, L. Venslovas, A. Bražauskas, M. Driscoll, P. Yactis, A. Leber-kouski, A. Rumša, I. Kuckert, O. Young, R. Virbickas, P. Felotovičia, J. V. Gray, M.

Gray, P. H. Rinkevičia; už \$250: A. S. Mažeika; už \$125: J. A. Krikston. J. K. M.

Brooklyn, N. Y.

Namų savininkams

Didžiojo New Yorko lietu-vių namų savininkų organiza-cijos pirmas po vasaros atos-tojų susirinkimas įvyks spalio 9 d., 8 val. vakare, P. Bu-zelio Crescent Palace svetainė-je, 3386 Atlantic Avenue, kampsas Crescent Street, East New Yorke.

Visi nariai yra kviečiami at-silankyti ir paraginti savo kai-mynus namų savininkų daly-vauti minėtame susirinkime, kuriame bus priimami ir nauji nariai. Išgirsite naudingų pran-ešimų ir turėsite svarbių pa-sitarimų. Be to, sezono atida-rymo komisija ruošiasi senus ir naujus narius vaišingai pri-imti.

Valdyba.

Toronto, Canada

Lietuvių veikla

Tėvynės Mylėtojų Draugija rengia didelius šokių su įvai-riais pamarginimais, prade-dant rudeninį sezoną spalio 3 d., lietuvių parapijos salėje. Kviečiame visus Toronto ir apie-linkės lietuvius atsilankyti ir linksmiai laiką praleisti.

Toronte susitvėrė lietuvių kalbos sezoninė mokyklėlė. Rugsėjo 20 d., lietuvių para-pijos salėje buvo suauktas visuotinas susirinkimas del i-steigimo minimos mokyklėlės. Vienbalsiai nutarta įsteigti mokyklėlę. Buvo atsiklausta lietuvių parapijos klebonas, kun. V. McGivney, del buto mokyklėlei. Klebonas su mielu noru sutiko duoti salėje vieną kambarį. Išrinkta komitetas: pirm. P. Jarašius, vice pirm. J. Kuprėnas, sekr. P. Urbo-nienė, išdin. J. Evarškevičius, mokytoju Liudas Pocius, o pa-gelbininku M. Dervinis. Pa-rengimų komisijon: P. Mate-junas, O. Kalinauskienė; biz-nio gspadorius — J. Kali-nauskas. Mokyklėlė atsidarys spalio 15 d., 7 val. vakare.

Tėvai yra kviečiami para-ginti savo vaikučius lankyti mokyklėlę. Be lietuvių kalbos, dar bus mokoma ir muzika. Tad proga gera.

Aplankė garnys

Neseniai Mr. ir Mrs. J. E. Salavon šeimą aplankė gar-nys, palikdamas jiems pirmgi-mę dukterį. E. Salavon Toren-te yra gerai žinoma veikėja: priklauso prie lietuviškų or-ganizacijų ir yra širdinga lie-tuvybės rėmėja. E. Salavon po tėvais yra Jurciūtė.

SLA Narys.

Siuntiniai Kareiviams

Kadangi kartas nuo karto gaunu laišku, kur prašoma manęs nurodyti, kas yra rei-kalingiausia pasiųsti kareivui ir kuo kareivis būtų geriausiai patenkintas, tai čia noriu vie-šai apie tai paaiškinti.

Zinant, kad SLA nariai tu-ri daug savo sūnų kariuome-nėj tarnaujančių, tad mano geriausiu supratimu, štai kas būtų gerai kareivui pasiųsti ir kareivis bus geriausiai pa-tenkintas:

Muilas, skustuvukai, papi-rosai, rašomoji popiera, žur-nalai, kartas nuo karto lai-kaščių, tik jau ne maisto. Tie-sa, maistas ne visuose dali-niuose yra lygus, vienur ge-resnis, kitur prastesnis, bet maistas greitai genda, ir ypa-tingai nėra juo kur laikyti, nes griečiausiai draudžiama lai-kyti maistas į foot-lockers, o foot locker, tai kareivio klėtis (svirmas). Todėl aš patariu maisto nesiųsti.

Labai gerai pasiųsti karei-

viu plokštelių (rekordų) ir kadangi dabar jau artėja il-gesni vakarai, tai kareiviai naudojami muzika. Čia yra vik-trolų užtektinai. Aš irgi pra-šau gerasirdžių lietuvių, jei kas turi stliekamų — nereika-

lingų lietuviškų plokštelių (re-kordų) — malonėkit man pa-siųsti, už ką busiu begaliniai dėkingas. Mano antrašas:

J. V. Valiekas,
Military Police Det.,
Camp Stewart, Ga.

Išveštų Rusijon Lietuvos Žmonių Sąrašas

(Tęsa)

Garolinska Luyzė, 31, šeimi-ninkė; Garolinska Mažeka, 7 metų amžiaus; Garolinska Jo-nas, 5; Garolinska Elena, 2 — g. v. Vilnius.

Gasenas Antanas, 70, ukini-ninkas; Gasenienė Petronėlė (Jonas), 60, ukininkė — g. v. Panemunis, Rokiškis.

Gasenas Ramualdas (Anta-nas), 43, ukininkas; Gaseni-nė Adelė, 30, ukininkė; Gase-naitė Filomena (Romualdas), 1½ metų amžiaus — g. v. Panemunis, Rokiškis.

Gasenas Bronius (Anta-nas), 40, mokytojas — g. v. Biržai, Vaiskai.

Gasiunas Kazys, 70, ukini-ninkas; Gasiunas Kostas, 65, ukininkas; Gasiunienė Marijė, 45, ukininkė — g. v. Meldai-kiai, Panemunėlis.

Gasiunas Jokubas (Motie-jus), gimęs 1900, gydytojas — g. v. Kėdainiai.

Gasiunas Stasys (Jurgis), 48, samdinsys; Gasiunienė Sta-sė (Stasys), 34; Gasiunas Jurgis (Stasys), 14, mokinys; Gasiunas Aleksandras (Sta-sys), 12; Gasiunaitė Danutė (Stasys), 6 — g. v. Rokiškis.

Gasiunas Jonas (Jonas), gimęs 1905, atskaitomybininkas; Gasiunienė-Juozevičiūtė Vilhelmina, 37, mokytoja; Gasiunaitė Irena (Jonas), gi-musi 1937 — g. v. Daimai, Šiauliai.

Gasiunas Jonas (Juoza)s, 22, kareivis — g. v. Kirbu-liai, Biržai.

Gasiunas Kazys (Ignas), 27, mokytojas; Gasiunienė Jadvy-ga (Kazys), 21, šeimnininkė; Gasiunas Gediminas (Kazys), 2; Gasiunas Algirdas (Kazys), 6 mėnesių amžiaus — g. v. Kaunas.

Gasiunas Povilas (Kazys), 16, samdinsys — g. v. Vilnius. Gasiunas Kazys (Jurgis), 58, kasierius — g. v. Taura-gė.

Gaška Juozas (Aleksas), 35, advokatas; Gašienė-Tamo-šaitytė Elena (Petras), gimusi 1920, samdinė — g. v. Ky-bartai.

Gasparavičius Antanas (Ste-pas), 16, mokinys — g. v. Vilnius.

Gatautienė Michalina (Jonas), gimusi 1907, samdinė — g. v. Kaunas.

Gatavienis Jonas (Jonas), ukininkas — g. v. Nemaniu-nai, Alytus.

Gatovskas Alfonsas (Myko-las), gimęs 1913, ukininkas— g. v. Tatariskės, Adutiškis.

Gaudiešius Simas, 60 — g. v. Šilalė, Tauragė.

Gaudiešius Vacius (Simas), 37 — g. v. Šilalė.

Gaudėsis Jonas (Tadas), gi-męs 1939 — g. v. Kaunas.

Gauronskis Kazys (Vikto-ras), 45, architektas; Gauronskienė-Slonkaitė Tomira (Edvardas), 38; Gauronskytė Jieva (Kazys), 8 — g. v. Kau-nas.

Gavėnas Stasys, 60, ukini-ninkas; Gavėnienė Ona, 55, uki-

ninkė; Gavėnas Vincas, 35, karininkas — g. v. Mokolai-Naujiena, Mariampolė.

Gavinskas Vladas (Balys), 40, inžinierius — g. v. Vilnius. Gdiroviene Liuda (Anta-nas), 52 — g. v. Vilnius.

Gečas Vincas, 33, samdi-nys; Gečienė Eugenija (Vale-rijonas), 26 — g. v. Mažei-kiai.

Gečiūnas Jonas (Jonas), 60, ukininkas; Gečiūnas Jonas (Juoza)s, 58, samdinsys; Gečiūnienė Augelija, 53, ukini-nė; Gečiūnas Bronius (Jonas), 31, ukininkas; Gečiūnienė Ge-nė, 28, ukininkė; Gečiūnas Justinas (Jonas), 21, ukini-ninkas; Gečiūnas Jonas (Jonas), 17, mokinys — g. v. Malašiai, Svedasai.

Gedeika Jonas (Ignas), 28, darbininkas — g. v. Vilnius. Gedgaudas Mykolas (Oto-nas), 57, ukininkas — g. v. Kulvertiškes, Eržvilkas.

Gediminas Juozas, 46, ukini-ninkas; Gedimienė Pranė, 42, ukininkė; Gedimainitė Al-dona (Juoza)s, 17, mokinė; Gedimainitė Eglė (Juoza)s, 16, mokinė; Gediminas Vytautas (Juoza)s, 11, mokinys; Gedi-minas Algirdas (Juoza)s, 7, mokinys — g. v. Kaunas, 8-tas fortas.

Gedimienė Halina (Felik-sa)s, 38, samdinė; Gedi-minas Algirdas, 9 metų amž.; Gediminas Andrius, 5 metų amžiaus — g. v. Vilnius.

Gedlovas Jonas (Jonas), 32, darbininkas — g. v. Pasvalys. Gedmantas Antanas (Myko-las), 42, mokytojas — g. v. Kaunas.

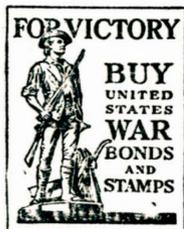
Gedraitis Juozas (Juoza)s, gimęs 1908, darbininkas — g. v. Vilnius.

Gedvigas Jurgis, 40, samdi-nys; Gedvigienė Elena (Vin-cas), 40 m., šeimnininkė; Ged-vigaitė Janina (Jurgis), 11, mokinė — g. v. Tauragė.

Gedvila Vincas, 50; Gedvi-lienė Kazė (Ignas), 47, šeim-nininkė; Gedvila Keistutis, 21, studentas; Gedvila Mindaug-as, 15, mokinys — g. v. Šiauliai.

Gedvilas Kazys (Kazys), 34, ukininkas; Gedvilienė-Ado-mavičiūtė Elena, ukininkė; Gedvilaitė Regina (Kazys), Gedvilaitė Stefa (Kazys); Gedvilas Zigmas (Balys), 28, ukininkas — g. v. Naujinin-kai, Eržvilkas.

(Daugiau bus)

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Advokatai

Adv. C. Voketaitis
66 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

Adv. K. P. Gugis
Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisais: 127 No. Dearborn St.
Vakarais: 6 iki 8:30

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniais,
Gyvenimo Namais ir Farmom
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

JOHN NAGHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašiųp

Cekiaji išrašyti rugsėjo 26, 1942

Išmokėtos pomirtinės

JOSEPHINE CHELEDEN, 10 kp., Philadelphia, Pa., gimus bal. 23 d., 1901 m., Philadelphia, Pa. Prie SLA prisirašė gruod. 7 d., 1938 m. Skyriaus G. Apraudos sumai \$500. Narei Josephine Cheleden rezervų \$39.10
FLORENCE RAGAZINSKY, 23 kp., Shenandoah, Pa., gimus lapkr. 26 d., 1923 m., Shenandoah, Pa. Prie SLA prisirašė vas. 4 d., 1940 m. Numirė rugs. 4 d., 1942 m. nuo džiovos. Velionės motinai, Ursulei Ra-gazińskienei, pomirtinės išmokėta \$500.00
JUOZAS STACIOKAS, 38 kp., Brooklyn, N. Y., gimęs rugs. mėn., 1871 m., Mikališkių vals., Mariampolės apskr., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė gruod. 1 d., 1914 m. Numirė liepos 29 d., 1942 m. širdies li-ga. Velionio seseryčiai, Onai Markunaitėi Maffe- tone, pomirtinės išmokėta \$150.00
STEVEN KARBUTOWSKI, 63 kp., Chicago, Ill., gimęs spal. 25 d., 1916 m., Chicago, Ill. Prie SLA prisirašė geg. 4 d., 1939 m. Skyriaus G. Apraudos sumai \$500. Nariui Steven Karbutowski rezervu \$42.65
VLADAS PISOREVICIUS, 110 kp., Plains, Pa., gimęs geg. 5 d., 1894 m., Dembavo kaime, Jevų vals., Tra-ky apskr., Vilniaus rėd. Prie SLA prisirašė sausio 6 d., 1924 m. Numirė rugp. 26 d., 1942 m. nuo už-degimo plaučių. Velionio moteriai, Elenai Pisorė- vičienėi, pomirtinės išmokėta \$1,000.00
ANTANAS NUTAITIS, 110 kp., Plains, Pa., gimęs sau-sio 6 d., 1871 m., Jungurio kaime, Tivilių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė kovo 4 d., 1917 m. Numirė rugp. 27 d., 1942 m. inkstų liga. Velionio sūniui, Bohui Nutaitiui, pomirtinės išmokėta \$300.00
JONAS KAINAUSKAS, 177 kp., Milwaukee, Wis., gimęs gruod. 10 d., 1887 m., Pasvalės miest., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė bal. 2 d., 1922 m. Numirė rugp. 20 d., 1942 m. vėžio liga. Velionio moteriai, Onai Kainauskienei, pomirtinės išmokėta \$300.00
AGOTA GIKIENĖ, 177 kp., Milwaukee, Wis., gimus vas. 3 d., 1890 m., Vinksnūpių kaime, Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė gruod. 1 d., 1926 m. Numirė liepos 17 d., 1942 m. smegenų liga. Velionės vyrui, Anta-nui Gikiui, pomirtinės išmokėta \$150.00
BAGDĖ KENUITIENĖ, 208 kp., Chicago, Ill., gimus lap-kr. 20 d., 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisira-šė lapkr. 1 d., 1914 m. Numirė liepos 6 d., 1942 m. vėžio liga. Velionės vyrui, Petriui Kenuičiui, pomirti-nės išmokėta \$600.00

Viso \$3,081.75
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$85,454.11

Išmokėtos ligoje pašalpos

S. CERNAUSKAS, 23 kp., Shenandoah, Pa. Sirgo 12 savaitių \$72.00
A. KUPCINIENĖ, 23 kp., Shenandoah, Pa. Sirgo 11 s. ir 5 d. 71.00
K. RAZMAS, 29 kp., Westville, Ill. Sirgo 12 s. ir 1 d. 59.50
V. JASINSKAS, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 14 s. 78.00
J. STACIOKAS, 38 kp., Brooklyn, N. Y. Sirgo 8 s. 21.00
S. DZIAUGIS, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 1 s. ir 5 d. 3.50
V. MARCINKEVICIUS, 86 kp., N. S. Pittsburgh, Pa. Sirgo 9 s. ir 2 d. 56.00
J. BARON, 86 kp., N. S. Pittsburgh, Pa. Sirgo 6 s. ir 2 d. 38.00
V. PISOREVICIUS, 110 kp., Plains, Pa. Sirgo 6 s. ir 2 d. 38.00
M. STULPILIENĖ, 119 kp., Taylorville, Ill. Sirgo 4 s. ir 1 d. 12.50
J. SUKIS, 129 kp., Chicago, Ill. Sirgo 6 s. ir 2 d. 76.00
J. NAVICKAS, 164 kp., Frackville, Pa. Sirgo 9 s. 81.00
V. RUTKAUSKAS, 176 kp., Boston, Mass. Sirgo 9 s. ir 2 d. 84.00
J. KAINAUSKAS, 177 kp., Milwaukee, Wis. Sirgo 14 s. ir 3 d. 79.50
M. SAKALAUSKAS, 192 kp., New Kensington, Pa. Sirgo 12 s. ir 2 d. 57.00
B. RACKUS, 192 kp., New Kensington, Pa. Sirgo 7 s. ir 2 d. 66.00
E. VERSACKIENĖ, 198 kp., Akron, Ohio. Sirgo 1 s. 6.00
J. RAKUS, 199 kp., Shaft, Pa. Sirgo 4 s. ir 2 d. 52.00
M. MEDLINSKY, 199 kp., Shaft, Pa. Sirgo 4 s. ir 2 d. 39.00
M. KENUITIENĖ, 208 kp., Chicago, Ill. Sirgo 8 s. ir 1 d. 24.50
V. BRASUNAS, 233 kp., Herkimer, N. Y. Sirgo 1 s. ir 5 d. 8.25
U. JUŠKEVICIENĖ, 265 kp., Treveskyn, Pa. Sirgo 1 s. ir 4 d. 15.00
M. CYBUL, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 7 s. 63.00
V. RUZINSKAS, 354 kp., Akron, Ohio. Sirgo 4 s. 36.00

Viso \$1,141.75
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$43,798.75
M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.